

GLS

**KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE**

Nr30/2014(2556)RokLVI31.8-7.9.2014

**Wiara, która się rodzi,
dojrzewa i owocuje...**

**TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE**

1,55 €

FGL PRODUCTIONS & CARAMBA SPECTACLES présentent

MAZOWSZE

CHŒUR ET BALLET NATIONAL DE POLOGNE

Après New-York,
Rome, Pékin...
Enfin en tournée
en France

LE SPECTACLE AUX 1000 COSTUMES

**Au Casino de Paris le 6 Octobre 2014
et en tournée dans toute la France**

Depuis plus de 65 ans, MAZOWSZE sillonne les continents et revient cette année en France du 4 au 18 octobre pour une grande tournée anniversaire avec "Le spectacle aux 1000 costumes". Avec une centaine d'artistes sur scène MAZOWSZE est un véritable phénomène scénique et musical de chants et de danses.

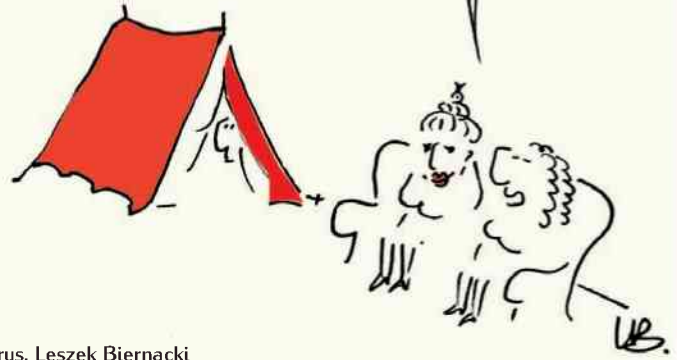
Informations et Réservations : 0892 350 320 – concert@fgl.fr – www.mazowsze.fr

Telegram ze... szkolnymi nadziejami

Każdy uczeń, wraz z nowym rokiem szkolnym, postanawia coś zmienić na lepsze. Jednak pierwszy miesiąc, tuż po wakacjach, jest najtrudniejszy, ale... właśnie chodzi o ten dobry start, już na początku kolejnego nowego roku nauki, to wydaje się być podstawą spełnienia tych ambitnych planów. No właśnie... czy macie jakieś? Oczywiście, iż oprócz tego znanego powiedzenia: „biorę się za naukę”, będzie coś zdecydowanie więcej, bo to chyba każdy sobie obiecał... i oły nie wyszło, jak zawsze. Warto, zatem: nieco ograniczyć komputer, telewizor, a może nawet tablet! Być życzliwszy dla otaczających mnie ludzi! Zdarzało się, bowiem, że byłem niemiły, niecierpliwy dla najbliższych, przyjaciół i też nauczycieli, może wręcz ciekawki, ale postaram się to zmienić w sobie. Postaram się być na wszystko znaleźć odpowiedni czas (nauka, pomoc w domu, odpoczynek czy weekendowy sport). Postaram się być dalej bardzo odważny! Zdarzały się przecież w przeszłości chwile, kiedy nie potrafiłem być tak naprawdę sobą, szczególnie, gdy trzymała mi się oceanowa woda, na przeżyłym w ogromnym stresie sprawdzianem czy kartkówką. Wychodziło tu mi je tchórzostwo i lenistwo. Ale były też chwile, że byłem bardzo odważny. I teraz także chcę być właśnie taki, wchodząc w rok szkolny 2014-15. Mam nadzieję, że Mi się to uda, bo będę prosił o wstawianictwo św. Stanisława Kostkę, patrona dzieci i młodzieży, a... GK życzy wszystkim uczniom - tym starszym i tym najmłodszym - wszelkiego powodzenia i najlepszych ocen. T.S.

-BĘDZIE JUŻ PARE DNI, JAK WRÓCILIŚMY Z WAKACJI, ALE MAŻNIAŻ NIE MOŻE ODZWYCZAIĆ SIĘ OD ŻYCIA POD NAMIOTEM...

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | O neutralności w szkołach – str. 8
- | Une étoile est née – str. 11
- | 34 lata temu powstała „Solidarność” – str. 12
- | Wszyscy jesteśmy jedną wielką rodziną – str. 15
- | Sakramentalne „Tak” w Lourdes – str. 19

U progu nowego roku szkolnego

Marzanna Bednarczuk

Ze smutkiem żegnamy wakacje. W pamięci pozostaną niezatarte wspomnienia wakacyjnych wędrówek – ciche zakola jezior i góryste szlaki. Jest jeszcze i palenizna, jakieś muszelki przywiezione z nad morza, kamyczki, pamiątki, za pisane w telefonie numery nowych znajomych... ale powoli porwya je już wir codzienności. Przed nami bowiem kolejny, nowy rok szkolny.

Zapewne towarzyszy wszystkim oczekiwanie, by był on jeszcze bardziej udany niż ten poprzedni. Niesie bowiem nowe szanse, nowe możliwości, nowe doświadczenia. Jest okazją do podjęcia pracy nad sobą, chociaż z obserwacji widać, że niektórzy uczniowie witają nowy rok ze smutkiem i lękiem. Są tacy, którzy niechętnie uczęszczają do szkoły. A przecież z historii wiemy, że przez wieki dzieciom i młodzieży zależało na tym aby zdobywać wiedzę. Wielu uczniów po raz pierwszy rozpoznała swoją przygodę ze szkołą. Inni, ostatni rok zasiadają w szkolnych ławkach. Jedno jest pewne – dla wszystkich zaczyna się jeden z najważniejszych okresów w życiu – czas zdobywania wiedzy.

Jaką radę dać uczniom? U progu nowego roku szkolnego należy zastanowić się, jaki powinien być mój stosunek do nauki i kształcenia i podjąć postanowienie, by jak najwłaściwiej wykorzystać czas, który przeznaczony jest na rozwijanie zdolności i pasji. Św. Jan Paweł II zachęcał: „Wymagajcie od siebie choćby inni od was nie wymagali”. „Bądźcie wymagający wobec otaczającego was świata, ale przede wszystkim wymagajcie od siebie samych (...)

ciąg dalszy na str. 5

Zespół Szkół Miejskich nr. 3 w Hrubieszowie

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____

Adres: _____

Telefon: _____

Rok (56,60€) Pół roku (30,30€) Miesiąc (5€)

Przyjaciele „Głosu...” (69,60€) PDF/e-mail (49,90€)

Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

LITURGIA SŁOWA

XXII Niedziela zwykła Rok A

PIERWSZE CZYTANIE

Jr 20,7-9

Czytanie z Księgi proroka Jeremiasza

Uwiodłeś mnie, Panie, a ja pozwoliłem się uwieść; ujarzmiłeś mnie i przemogłeś. Stałem się codziennym pośmiewiskiem, wszyscy mi urągają. Albowiem ilekroć mam zabierać głos, muszę obwieszczać: „Gwałt i ruina!”. Tak, słowo Pana stało się dla mnie każdego dnia zniewagą i pośmiewiskiem. I powiedziałem sobie: „Nie będę Go już wspominał ani mówił w Jego imię”. Ale wtedy zaczął trawić moje serce jakby ogień nurtujący w moim ciele. Czynyłem wysiłki, by go stłumić, lecz nie potrafiłem.

DRUGIE CZYTANIE

Rz 12,1-2

Czytanie z Listu św. Pawła Apostoła do Rzymian

Proszę was, bracia, przez miłosierdzie Boże, abyście dali ciała swoje na ofiarę żywą, świętą, Bogu przyjemną, jako wyraz waszej rozumnej służby Bożej. Nie bierzcie, więc wzoru z tego świata, lecz przemieniajcie się przez odnawianie umysłu, abyście umieli rozpoznać, jaka jest wola Boża; co jest dobre, co Bogu przyjemne i co doskonałe.

EWANGELIA

Mt 16,21-27

Słowa Ewangelii wg św. Mateusza

Jezus zaczął wskazywać swoim uczniom na to, że musi iść do Jerozolimy i wiele wycierpieć od starszych i arcykapłanów, i uczynnych w Piśmie; że będzie zabity i trzeciego dnia zmartwychwstać. A Piotr wziął Go na bok i począł robić Mu wyrzuty: „Panie,

niech Cię Bóg broni! Nie przyjdzie to nigdy na Ciebie”. Lecz On odwrócił się i rzekł do Piotra: „Zejdź Mi z oczu, szatanie! Jesteś Mi zawadą, bo nie myślisz o tym, co Boże, ale o tym, co ludzkie”. Wtedy Jezus rzekł do swoich uczniów: „Jeśli kto chce pójść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech weźmie krzyż swój i niech Mnie naśladuje. Bo kto chce zachować swoje życie, straci je; a kto straci swe życie z mego powodu, znajdzie je. Cóż, bowiem za korzyść odniesie człowiek, choćby całą świat zyskał, a na swej duszy szkodę poniósł? Albo, co da człowiek w zamian za swoją duszę? Albowiem Syn Człowieczy przyjdzie w chwale Ojca swego razem z aniołami swoimi, i wtedy odda każdemu według jego postępowania”. □

fot. PO

LITURGIA SŁOWA

Święto Narodzenia NMP

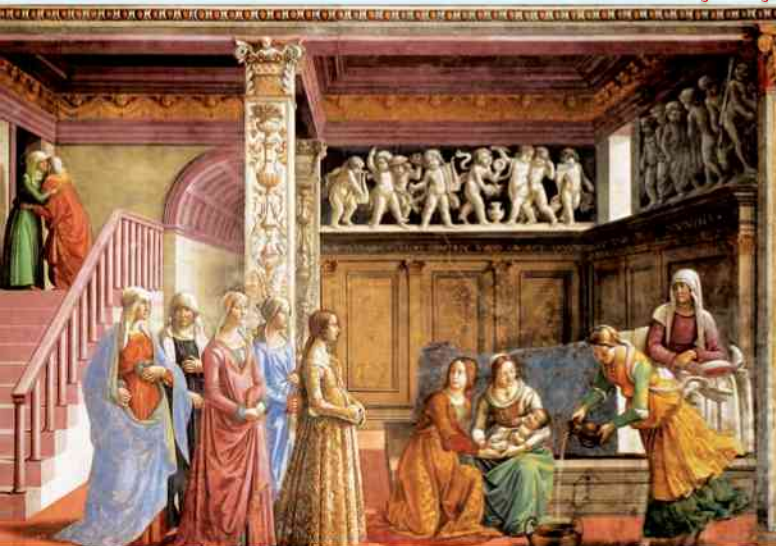
PIERWSZE CZYTANIE

Mi 5,1-4a

Czytanie z Księgi proroka Micheasza

Tak mówi Pan: „A ty, Betlejem Efrata, najmniejsze jesteś wśród plemion judzkich. Z ciebie Mi wyjdzie Ten, który będzie władał w Izraelu, a pochodzenie Jego od początku, od dni wieczności. Przeto Pan wyda ich aż do czasu, kiedy porodzi mająca porodzić. Wtedy reszta braci Jego powróci do synów Izraela. I powstanie, i będzie ich pasterzem mocą Pana, przez majestat imienia Pana, Boga swego. Będą żyli bezpiecznie, bo Jego władza rozciągnie się aż do krańców ziemi. A On będzie pokojem”.

D. Ghirlandaio - Narodziny Maryi

EWANGELIA

Mt 1,1-16.18-23

Słowa Ewangelii wg św. Mateusza

Rodowód Jezusa Chrystusa, syna Dawida, syna Abrahama. Abraham był ojcem Izaaka; Izaak ojcem Jakuba; Jakub ojcem Judy i jego braci; Juda zaś był ojcem Faresa i Żary, których matką była Tamar. Fares był ojcem Ezrona; Ezron ojcem Arama; Aram ojcem Aminadaba; Aminadab ojcem Naassona; Naasson ojcem Salmona; Salmon ojcem Booza, a matką była Rachab. Booz był ojcem Obeda, a matką była Rut. Obed był ojcem Jessego, a Jesse ojcem króla Dawida. Dawid był ojcem Salomona, a matką była dawna żona Uriasza. Salomon był ojcem Roboama; Roboam ojcem Abiasza; Abiasz ojcem Asy; Asa ojcem Jozafata; Jozafat ojcem Jorama; Joram ojcem Ozjasza; Ozjasz ojcem Joatama; Joatam ojcem Achaza; Achaz ojcem Ezechiasza; Ezechiasz ojcem Manassesza; Manasses ojcem Amosa; Amos ojcem Jozjasza; Jozjasz ojcem Jechoniasza i jego braci w czasie przesiedlenia babilońskiego. Po przesiedleniu babilońskim Jechoniasz był ojcem Salatiela; Salatiel ojcem Zorobabela; Zorobabel ojcem Abiuda; Abiud ojcem Eliakima; Eliakim ojcem Azora; Azor ojcem Sadoka; Sadok ojcem Achima; Achim ojcem Eliuda; Eliud ojcem Eleazara; Eleazar ojcem Mattana; Mattan ojcem Jakuba; Jakub ojcem Józefa, męża Maryi, z której narodził się Jezus, zwany Chrystusem. Z narodzeniem Jezusa Chrystusa było tak. Po zaślubinach Matki Jego, Maryi, z Józefem, w pierw nim zamieszkali razem, znalazła się brzemienną za sprawą Ducha Świętego. Mąż Jej, Józef, który był człowiekiem sprawiedliwym i nie chciał narazić Jej na zniesławienie, zamierzał oddalić Ją potajemnie. Gdy powziął tę myśl, oto anioł Pański ukazał mu się we śnie i rzekł: „Józefie, synu Dawida, nie bój się wziąć do siebie Maryi, twej Matzonki; albowiem z Ducha Świętego jest to, co się w Niej poczęło. Porodzi Syna, któremu nadasz imię Jezus, On, bowiem zbawi swój lud od jego grzechów”. A stało się to wszystko, aby się wypełniło słowo Pańskie powiedziane przez Proroka: „Oto Dziewica pocznie i porodzi Syna, któremu nadadzą imię Emanuel”, to znaczy „Bóg z nami”. □

U progu nowego roku szkolnego

Nie popadajcie w przeciętność, nie ulegajcie dyktatom zmieniającej się mody, która narzuca styl życia niezgodny z chrześcijańskimi ideałami, nie pozwólcie się mamicić złudzeniom konsumizmu. Chrystus wzywa was do rzeczy wielkich. Nie sprawcie Mu zawodu, bo w ten sposób wy sami spotkaliście się z zawodem. (Przemówienie pożegnalne do młodzieży Częstochowa, 15 sierpnia 1991 r.).

Od pierwszej lekcji wystartujcie więc dobrze w „szkolnych zawodach” – mądrze, rozsądnie i roztropnie pomnażajcie swoje talenty. Obraz polskiej edukacji u progu kolejnego roku szkolnego i dla wielu nauczycieli nie maluje się w zbyt kolorowych barwach. Wiele szkół boryka się z małą liczbą dzieci, a za tym idzie znerwicowanie nauczycieli, którzy tracą pracę lub mają zmniejszony wymiar godzin a ci, którzy ją mają, zamiast poświęcać swój czas uczniom, tracą go na papierkową robotę. Biurokracja bowiem ciągle się nasila. Nauczyciele skarżą się, że zamiast uczyć, zajmują się tworzeniem masy papierów. Młodzi przychodzący po studiach do pracy, pełni zapału i pomysłów pedagogów, szybko sprowadzani są na ziemię. Wszechobecne papierki, sprawozdania, analizy, zestawienia, ewaluacje, raporty, dokumentowana pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla ucznia nie nastroją optymizmem. Radością nie napawają też publiczne rozmowy o czasie pracy nauczyciela, zarobkach (wiadomo już, że w nowym roku szkolnym nauczyciele nie otrzymają podwyżek pensji. Obowiązujące od 1 września 2014 r. rozporządzenie powieliła minimalne kwoty obowiązujące w poprzednich latach), ciągła krytyka. Mimo tych i innych problemów w nauczycieli, wychowawców i pracowników szkoły nie ma co wątpić. Rzetelnie podchodzą do swoich obowiązków. Pomimo wielu zmian programowych, zmian zasad oceniania, zmian wprowadzanych do Karty Nauczyciela, są przygotowani. Wybierając ten zawód musieli zdawać sobie sprawę, że podejmują się szczególnego powołania, szczególnego wyróżnienia – ważnej społecznej misji. Rodzice powierzając swoje dzieci nauczycielom w wybranych przez siebie szkołach, widzą w nich osoby, które potrafią mądrze ich dzieci kochać. Pokrzepieniem dla wszystkich pedagogów niech więc będą słowa Jana Pawła II wygłoszone do nauczycieli w homilii 14 czerwca 1999 r. w Łowiczu: „*Poczęliście się wielkiego zadania przekazywania wiedzy i wychowania powierzonych wam dzieci i młodzieży. Stoicie przed trudnym i poważnym wyzwaniem. Młodzi was potrzebują. Oni poszukują wzorców, które byłyby dla nich punktem odniesienia. Oczekują odpowiedzi na wiele zasadniczych pytań, jakie nurtują ich umysły i serca, a nade wszystko domagają się od was przykładu życia. Trzeba, abyście byli dla nich*

ciąg dalszy ze str. 3

przyjaciółmi, wiernymi towarzyszami i przymerzeńcami w młodzieńczej walce. Pomagajcie im budować fundamenty pod ich przyszłe życie (...).”

Swoiste postępowanie i znaczący wpływ na życie szkolne dziecka ma jednak rodzina. Rodzice posyłając dzieci do szkoły muszą zdawać sobie sprawę, że dziecko przenosi zachowania swoje i rodziców z terenu domu na teren szkolny. Powinni pamiętać, że pierwszym i najbardziej odpowiednim miejscem formowania dojrzałych charakterów i pełnych osobowości, jest własny rodzinny dom, jego atmosfera, styl życia nadawany przez rodziców. To właśnie przysłuchiwanie się rozmowom dorosłych prowadzonym przy stole i opowieści historyczne czy rodzinne mają ogromne znaczenie dla tworzenia i układania sobie przez dziecko obrazu świata. „*Poprzez rodzinę toczą się dzieje człowieka, dzieje zbawienia ludzkości*” – podkreśla Jan Paweł II w *Liście do rodzin (...)*.

1 września br. z nadzieją i radością, dzieci, młodzież, dyrektorzy, nauczyciele, rodzice, pracownicy przekroczą próg swoich szkół. Życzymy sobie by nasze palcówki były miejscem, które każdy polubi, miejscem gdzie każdy z Nas będzie żył bez niepotrzebnych lęków, miejscem, na którym każdemu będzie zależało. Atmosferę szkoły tworzą wszyscy. Postarajmy się budować taki klimat w naszych szkołach, w którym każdy uczeń, rodzic i każdy nauczyciel będzie czuł się dobrze. O tym też wspominał Nasz Papież Polak: „*Potrzeba szczególnej wrażliwości ze strony wszystkich, którzy pracują w szkole, aby stworzyć w niej klimat przyjaznego i otwartego dialogu. We wszystkich szkołach niech panuje duch koleżeństwa i wzajemnego szacunku, co było i jest charakterystyczne dla szkoły polskiej. Szkoła winna stać się kuźnią cnót społecznych tak bardzo potrzebnych naszemu narodowi (...)* Starajmy się rozwijać i pogłębiać w sercach dzieci i młodzieży uczucia patriotyczne i więź z Ojczyzną. Wyczulac na dobro wspólne narodu i uczyć ich odpowiedzialności za przyszłość. Wychowanie młodego

pokolenia w duchu miłości Ojczyzny ma wielkie znaczenie dla przyszłości narodu. Nie można bowiem służyć dobrze narodowi, nie znając jego dziejów, bogatej tradycji i kultury. (Łowicz 14 czerwca 1999).

Słowa te mają szczególne znaczenie, bo początek września każe nam się sięgnąć do historii, kiedy rozpoczęła się II wojna światowa. Prośmy codziennie Boga o pokój dla naszej Ojczyzny i dla wszystkich ludzi na całym świecie przeżywających dziś zbrojny konflikt, niepokój i niepewność jutra. Sami też bądźmy ludźmi zgody i pokoju na wzór Najlepszego Nauczyciela Jezusa Chrystusa. Niech nasze pokoje nauczycielskie, grupy rówieśnicze, klasowe, katechetyczne i szkolne będą miejscami, w których wszyscy będą czuli się dobrze i bezpiecznie. Starajmy się spełniać nadzieje Naszego Wielkiego Polaka, Świętego Jana Pawła II, który wierzył, że ludzie młodzi są w stanie stworzyć nową cywilizację – cywilizację miłości. O to 2 lipca br. na Szczycie Jasnogórskim modliło się ponad 7 tysięcy polskich pedagogów. Prosimy, by szkoła była miejscem nadziei, pobudzania do dobrego i kształtowania prawdziwie ludzkich postaw, niezależnie od proponowanych modeli kulturowych. Metropolita częstochowski arcybiskup Wacław Depo podczas homilii, jaką wygłosił zauważył, że pielgrzymka nauczycieli jest świadectwem, że „Chrystus nie jest symbolem przeszłości, jakiejś mglistej rzeczywistości historyczno-religijnej, ale że jest On konkretnym darem Boga, Synem który objawia pełną prawdę o człowieku”. Zauważył, że to „pielgrzymowanie jest dowodem, że Chrystus, Jego Matka i Jego Kościół w niczym nie zagrażają ludzkiej wolności i procesom kształcenia i wychowania człowieka, a Ewangelia nigdy nie utrudniała i nie utrudnia poszukiwań naukowych i dialogu wiary i rozumy”.

U progu rozpoczynającego się nowego roku szkolnego 2014/2015 prośmy więc: Duchu Święty, który oświecasz serca i umysły nasze, dodaj nam ochoty i zdolności, by nasza nauka była dla nas pożytkiem doczesnym i wiecznym. □

Marzanna Bednarczuk - wicedy. Zespół Szkół Miejskich nr. 3 Hrubieszów

Zespół Szkół Miejskich nr. 3 w Hrubieszowie

Homopropaganda w natarciu

Rządzący we Francji socjaliści okazują się, nie po raz pierwszy, prawdziwymi homofilami.

foto: B. Kwaśniak

się w parę małżeńskie" zastąpiło sierpa, młota, a nawet proletariuszy...

Oto grupujące homoseksualistów stowarzyszenie „Le Refuge” otrzymało z ministerstwa edukacji narodowej status organizacji wychowawczej, wspomagającej szkolnictwo państwowe. Oznacza to, że jego działacze będą mogli swobodnie wchodzić do placówek szkolnych, by propagować bliskie im idee. Przypomnijmy, że w listopadzie 2012 r. minister szkolnictwa odmówił temu stowarzyszeniu zgody na prowadzenie dodatkowych zajęć szkolnych. Odmowną decyzję anulował jednak sąd administracyjny. Ministerstwo złożyło apelację, ale nie wiedzieć, czemu, po pewnym czasie się z niej wycofało.

„Le Refuge” liczy intensyfikację i co najmniej podwojenie liczby prowadzonych w szkołach szkoleń nauczycieli i pogadanek w najbliższych latach. Promocja ideologii ma wejść przede wszystkim do placówek w tzw. „trudnych dzielnicach”, co przy okazji pokazuje, jakimi metodami socjaliści chcą walczyć ze zjawiskami wykluczenia, spadku poziomu nauki i zata-

mania się edukacji na przedmieściach wielkich miast. W komunikacie wydanym przez przewodniczącego stowarzyszenia „Le Refuge”, Nicolasa Noquiera, napisał on, że dodatkowe zajęcia „są niezbędne, bo uprzedzenia i stereotypy dotyczące homoseksualizmu i transeksualizmu są mocno zakorzenione u większości licealistów”. Stowarzyszenie prowadzi homoseksualną propagandę w liceach ogólnokształcących i zawodowych w regionie Prevence-Côte-Azur na południu Francji i w regionie paryskim od 2010 r. W ub. roku w szkoleniach „Le Refuge” wzięto udział 1500 uczniów.

Przypomnijmy, że za „szkolenie” młodzieży i pedagogów zabierają się od dłuższego czasu i inne lewackie organizacje. Dzięki protestom rodziców i kilku organizacji katolickich zatrzymano np. w 2013 roku inwazję na szkoły prelegentów z LGBT, czy „SOS Homofobia”. Sądy przyznały, że ich programy proponowanych zajęć były zbyt jednostronne stanowity zamach na przekonania religijne i filozoficzne uczniów. Ministerstwo wyraźnie jednak nowej modzie sprzyja, czego przykładem jest 5-letnie pozwolenie na buszowanie po szkołach wspomnianego wyżej „Le Refuge”. □

Bogdan Usowicz

Czasami ma się wrażenie, że ideologiczna pustka współczesnej lewicy została wypełniona różnymi nurtami zbrodni o podłożu seksualnym. Gender, promocja homoseksualizmu, tęcza i hasło „homoseksualiści wszystkich krajów tęczy

Z KRAJU

- Były prezydent Gruzji Saakaszwili przebywa w Polsce i razem z delegacją polityków Prawa i Sprawiedliwości złożył kwiaty przed pomnikiem ku czci gruzińskich oficerów poległych w Powstaniu Warszawskim. Po uroczystości Saakaszwili i delegacja PiS udali się na Cmentarz Wojskowy na Powązkach, gdzie złożyli kwiaty pod pomnikiem upamiętniającym ofiary katastrofy smoleńskiej.
- Francuskie i amerykańskie samoloty Mirage i Blackhawk braty udział w wojskowej defiladzie z okazji Dnia Wojska Polskiego 15 sierpnia. Ulicami stolicy przejechało 150 sztuk ciężkiego sprzętu, w tym leopardy i rosomaki.
- Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia zdecydował, że śledztwo w sprawie organizacji przez cywilnych urzędników lotów premiera Tuska i prezydenta Kaczyńskiego do Smoleńska z 7 i 10 kwietnia 2010 r. ma zostać wznowione. Sąd rozpoznał zażalenie na umorzenie tego śledztwa jesienią ub. roku przez Prokuraturę Okręgową Warszawa-Praga.
- Dwa miesiące po ujawnieniu nagrań prokuratorzy chcą sprawdzić, czy doszło do złamania prawa przez premiera, szefów MSW i NBP. Stołeczna Prokuratura Okręgowa wszczęła śledztwo w sprawie przekroczenia uprawnień przez Tuska, Sienkiewicza i Belkę.
- Klub SLD zaproponował projekt uchwały Sejmu w sprawie sytuacji m.in. chrześcijan w Iraku. Politycy Sojuszu apelowali także do polskiego rządu, by włączył się w pomoc humanitarną dla Irakijczyków.
- Zarzuty uszkodzenia mienia usłyszeli w prokuraturze dwaj mężczyźni podejrzani o kolejne podpalenie instalacji «Tęcza» na pl. Zbawiciela w Warszawie. Miasto odbuduje niechcianą

przez mieszkańców w instalację po raz kolejny.

- Wg rządzących polityk w PO, ich dawny kolega Jacek Żalek (obecnie ugrupowanie J. Gowina – Polska Razem) nie może być członkiem Komisji Etyki Poselskiej, bo jest... „skrajnie konserwatywny”.
- PiS rusza z ofensywą wakacyjną, w której przypomina o aferze taśmowej. Prezes Kaczyński poinformował, że określenie zakwestionował właściciel nośników reklamowych. Zamiast słowa „sitwa” umieszczono jednak słowo „władza”, zastrzeżenia miała firma dysponująca miejscami reklamowymi. Okazało się, że chodzi o firmę AMS SA, związaną z Agorą – wydawcą „Gazety Wyborczej”.
- Od ponad 2 lat czeka na rozpatrzenie akt oskarżenia byłego wiceszefa BOR gen. Pawła Bielawnego, dotyczący m.in. niedopełnienia obowiązków w związku z wizytami prezydenta i premiera w Smoleńsku w kwietniu 2010 r.
- Ponad ćwierć miliona Polaków poparto projekt, który przewiduje usunięcie edukacji seksualnej ze szkół.
- Ministerstwo Sprawiedliwości proponuje, by adwokaci, komornicy, radcy prawni i notariusze, składając ślubowanie, mogli odwołać się do Boga. Propozycją zajmie się teraz rząd.
- Aktywiści z prorosyjskiego CyberBerkutu zaatakowali stronę internetową prezydenta RP i Giełdy Papierów Wartościowych.
- 45,5 mln zł straty przyniosło w ubiegłym roku lotnisko w Modlinie. Wg opozycji to kolejny dowód na to, że PSL-owski marszałek Struzik źle nadzoruje majątek województwa. Sejmik mazowiecki ma 30% udziałów lotniska.

- Wbrew zapowiedzi premiera Andrzej Parafianowicz, były wiceminister finansów i generalny inspektor informacji finansowej oraz bohater „afery pods uchowej” pobierał pensję w PGNiG i zajmował stanowiska w dwóch innych państwowych spółkach. Ostatecznie zrezygnował dopiero po publikacjach prasowych.
- 16 sierpnia do Polski zostały przywiezione z monasteru na greckiej górze Athos relikwie św. Marii Magdaleny. Przez osiem dni delegacja tamtejszych mnichów z relikwiami odwiedza miejsca ważne dla prawosławia w Polsce, w tym sanktuarium na Grabarce.
- Nawet 20 mln Polaków i osób polskiego pochodzenia mieszka poza granicami kraju. Takie dane znalazły się w „Atlasie polskiej obecności za granicą”, przygotowanym przez MSZ.
- Międzynarodowe stowarzyszenie inżynierów IEEE uhonorowało prestiżowym wyróżnieniem Milestone trzech polskich matematyków: Mariana Rejewskiego, Jerzego Różyckiego i Henryka Zygalskiego za złamanie kodów niemieckiej maszyny szyfrującej Enigma. Lepiej późno, niż wcale.
- W pierwszej dekadzie września zostaną wznowione poszukiwania ofiar komunistów na tzw. Łączę na warszawskich Powązkach.
- Po słynnym stwierdzeniu „Sorry, taki mamy klimat” minister infrastruktury i rozwoju Bieńkowska ponownie się naraziła. Tym razem minister stwierdziła, w związku ze skargami kierowców, że „wszędzie, gdzie są bramki, są i... korki”.
- Polska sprzedaż na Ukrainę zmniejszyła się o jedną czwartą, a do Rosji spadła o ponad 10% Eksperci mówią, że to dopiero początek spadku. □

Ryzyko przeniesienia wirusa Eboli

Franciszek L. Ćwik

Władze francuskie obawiają się, że wirus Ebola przedostanie się na terytorium kraju. Pojęto decyzję mającą ograniczyć takie ryzyko.

Ministerstwo spraw zagranicznych poleciło zawiesić wszystkie plany podróży (« oprócz tych, które są imperatywnie konieczne ») do Gwinei, Sierra Leone, Liberii i Nigerii. Podróżnym, którzy już przebywają w tych krajach zaleca się, by omijali tereny, na których panuje epidemia, nie dotykać i nie spożywać dzikiego mięsa, często myć ręce i unikać kontaktów z chorymi mającymi wysoką gorączkę, zakażenia układu pokarmowego lub krwotoki. Z kolei ministerstwo zdrowia przestało kompaniom lotniczym specjalne broszury informujące dla pasażerów bezpośrednich lotów między Francją i strefami ryzyka oraz ustaliło procedury postępowania z ludźmi podejrzanymi o zarażenie wirusem. Air France przygotowała dla nich w swoich samolotach miejsca izolacyjne. Osoby te muszą nosić maski i korzystać z oddzielnych toalet, a personel nawigacyjny w kontakcie z nimi ma używać rękawic i specjalnych mydeł. Jego zadaniem jest też spisanie danych osobistych pasażerów mających kontakty z osobami podejrzanymi o chorobę. Wszyscy podróżni wylatujący z Conakry i Freetown są zobowiązani do wypełnienia specjalnego kwestionariusza przed sprawdzeniem ich temperatury ciała. Osoby, które wróciły do Francji z terenów tzw. ryzyka, muszą codziennie kontrolować swoją temperaturę. Jeżeli okaże się, że po 21 dniach od czasu opuszczenia strefy epidemii, mają gorączkę wynoszącą 38,5 stopnia lub więcej, powinny natychmiast skontaktować się telefonicznie z lekarzem. Każda osoba podejrzana o chorobę w wyniku zarażenia musi być bardzo szybko zakwalifikowana do dwóch kategorii: „wykluczony” jeżeli nie ma objawów zarażenia, lub „możliwy”, gdy do objawów klinicznych dochodzi gorączka. Dokładną

diagnozę stawia się dopiero po laboratoryjnej analizie biologicznej, którą może przeprowadzać jedno z wyznaczonych laboratoriów. Jak na razie dokonuje tego Państwowe Laboratorium Centrum Wirusowych Gorączek Krwotocznych w Lyonie, należące do Instytutu Pastera. W każdym regionie Francji został wyznaczony szpital, do którego muszą być kierowani chorzy, by jak najlepiej się nimi zaopiekować i uniknąć kolejnych zarażeń. Ministerstwo zdrowia nie podaje do wiadomości publicznej nazwy tych szpitali. □

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- Sekretarz generalny NATO Anders Fogh Rasmussen oświadczył w Brukseli, że nie ma żadnych oznak wycofywania rosyjskich wojsk, które zgromadzono nad ukraińską granicą. Tymczasem armia Ukrainy przystąpiła już do oblężenia Doniecka. Do tej pory 568 żołnierzy Ukrainy zginęło, a 2 120 zostało rannych w ramach operacji przeciwko prorosyjskim separatystom na wschodzie kraju. Ostatnio prezydent USA Obama odmówił przekazania broni ukraińskiej armii.
- Minister spraw zagranicznych Ukrainy Pawło Klimkin apelował w wywiadzie dla rozgłośni radiowej Deutschlandfunk do UE i NATO o pomoc wojskową dla swojego kraju.
- Prorosyjscy separatyści zestrzelili kolejny ukraiński samolot MIG-29. Pilot katapultował się i przeżył. Pierwszy raz od początku wojny kolumna rosyjskich wojsk otwarcie przekroczyła granicę. Ponad 20 wozów pancernych i ciężarówek, którym towarzyszyły cysterny z paliwem, wjechało na Ukrainę.
- Ukraińska Rada Najwyższa przyjęła w pierwszym czytaniu projekt ustawy o sankcjach wobec Rosji za popieranie i finansowanie terroryzmu na Ukrainie. Za głosowało 243 deputowanych w 450-osobowej izbie.
- Ukraina zagroziła, że wstrzyma tranzyt rosyjskiego paliwa do Unii, jeśli Kreml zacznie interwencję w Donbasie. Przez ten kraj przechodzi 50% rosyjskiego eksportu ropy.
- Białoruś i Kazachstan nie przyłączą się do embarga Rosji na import owoców, warzyw, mięsa, drobiu, ryb, mleka i nabiału ze Stanów Zjednoczonych, UE, Australii, Kanady i Norwegii.
- Ukraina nie dopuściła do wkroczenia na swe

terytorium ogromnej kolumny wojsk rosyjskich, które zmierzały ku jej granicy pod pretekstem misji humanitarnej.

- Aleksandr Borodaj, premier samozwańczej Donieckiej Republiki Ludowej proklamowanej na wschodzie Ukrainy, ogłosił swoją dymisję i poinformował, że zastąpi go Ukrainiec Aleksandr Zacharczenko. Nowy premier ogłosił, że zbuntowany region otrzyma posiłki z Rosji.
- Prezydent Francji wzywając Moskwę do respektowania integralności terytorialnej Ukrainy, zwrócił się do Kijowa o... „umiarkowanie” w działaniach wojskowych przeciwko separatystom.
- W Berlinie odbyło się spotkanie szefów dyplomacji Ukrainy, Rosji, Niemiec i Francji. Tematem była sytuacja na wschodniej Ukrainie. Na spotkanie nie zaproszono szefa polskiej dyplomacji Sikorskiego.
- Lider nacjonalistycznej Liberalno-Demokratycznej Partii Rosji Władimir Żyrinowski ostrzegł, że w wypadku konfliktu wojennego między Federacją Rosyjską i Zachodem o Ukrainę, Polska i kraje bałtyckie zostaną zmiecione z powierzchni ziemi. Strachy na Lachy?
- Bułgarski prezydent Plewnelijew wydał dekret, na mocy którego rozwiązał wybrane w maju 2013 r. Zgromadzenie Narodowe i wyznaczył termin wyborów na 5 października. Do tego czasu na czele rządu tymczasowego stanie prof. prawa Georgi Bliznaszki.
- Palestyński Hamas odrzucił możliwość przedłużenia rozejmu w walkach z Izraelem w Strefie Gazy.
- Ataki lotnictwa USA zwolniły tempo działań

zbrojnego ugrupowania Państwo Islamskie, które zajęło znaczne obszary północnego Iraku. Przeciw islamistom wystąpili zbrojnie Kurdowie, których bezpośrednio dozbierają Amerykanie.

- Ojciec św. Franciszek wyraził głęboki niepokój o los tysięcy chrześcijan, a także innych mniejszości zagarnianych przez Państwo Islamskie w Iraku. Dżihadysty, którzy zdobyli kilka miast na północy Iraku, musieli do ucieczki 100 tys. chrześcijan.
- Konserwatywny premier Recep Tayyip Erdogan wygrał w I turze pierwsze powszechne wybory prezydenckie w Turcji.
- Prezydent Iraku Fuad Massum powierzył wiceszefowi parlamentu Hajderowi al-Abadiemu obowiązki premiera po ustępującym po dwóch kadencjach Nurim al-Malikiem.
- Były przywódca Kuby Fidel Castro podpisał manifest, w którym popiera Palestynę. Sytuację w tym kraju nazywa «palestyńskim holokaustem».
- Protest przeciwko zastrzeleniu przez policjanta nieuzbrojonego czarnoskórego 18-latkę w miejscowości Ferguson, w amerykańskim stanie Missouri, przerodził się w kilkuniedniowe zamieszki.
- Sudan Południowy jest na skraju załamania. Krajowi grozi niespotykana od dawna w Afryce klęska głodu i potrzebuje on natychmiastowej pomocy zagranicznej.
- W stolicy Kambodży Phnom Penh skazano dwóch przywódców zbrodniczych Czerwonych Khmerów. Za zbrodnie popełnione w latach 70. ubiegłego wieku dożywocie dostali 83-letni Khieu Samphan i 88-letni Nuon Chea. Wśród komunistycznych Czerwonych Khmerów nazywani oni byli Brat Numer 4 i Brat Numer 2. □

Oświadczenie Abpa Stanisława Gądeckiego Przewodniczącego KEP

O neutralności w szkołach

Konstytucja RP nie wzywa do zachowania neutralności w szkole, ale do bezstronności religijnej i światopoglądowej władzy publicznej i państwowej – pisze w oświadczeniu po wypowiedziach Minister Edukacji Narodowej Joanny Kluzik-Rostkowskiej abp Stanisław Gądecki. – Każdy człowiek, także nauczyciel, ma zawsze prawo działać zgodnie z sumieniem i wolnością, by osobiście podjąć moralne decyzje – zaznacza przewodniczący KEP.

Z Ministerstwa Edukacji Narodowej dochodzą ostatnio wezwania do zachowania neutralności w szkołach. Nauczyciel, który nie zachowuje neutralności, łamie prawo – grozi pani minister. Jej zdaniem nauczyciel, który podpisałby Deklarację Wiary i będzie się stosował do przepisów w niej zawartych, powinien się liczyć z reakcją dyrektora szkoły, organu prowadzącego i wojewody, który uruchomi postępowanie dyscyplinarne wobec takiego nauczyciela; nauczyciel, który podpisałby Deklarację Wiary, łamałby Konstytucję, która mówi, że wszyscy obywatele mają takie same prawa i obowiązki bez względu na wyznanie i światopogląd, oraz przepisy Karty Nauczyciela. Pani minister przywołała artykuł 6. Karty, w którym zapisano, że „nauczyciel obowiązany jest [...] kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka oraz dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów”.

a. W odpowiedzi na te groźby pragnę zauważyć, że w Konstytucji RP nie istnieje sformułowanie „neutralność światopoglądowa”. Konstytucja mówi natomiast o bezstronności religijnej i światopoglądowej władzy publicznej i państwowej (Konstytucja RP, art. 25 ust. 2: „...Władze publiczne w Rzeczypospolitej Polskiej zachowują bezstronność w sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych...”). W myśl tego przepisu organy administracji państwowej mają być bezstronne wobec światopoglądu nauczycieli, rodziców i dzieci, a więc nie mogą narzucać im własnego światopoglądu.

W tej sprawie zabrała głos Rada Społeczna przy Arcybiskupie Poznańskim (10.12.2010). Zwraca ona uwagę na to, że dzisiaj źródłem wielu nieporozumień jest teoretycznie poprawna zasada aksjologicznej bezstronności (neutralności) państwa. Postanowienie Konstytucji RP, art. 25 ust. 2 pozornie brzmi bardzo przekonująco. Ma jednak poważną wadę: jest niemożliwy do spełnienia. Stanowi pustą deklarację. Władze publiczne nie mogą, bowiem uchylać się od zajmowania stanowiska w sprawach o fundamentalnym

foto. ks. R. Wróbel

znaczeniu nie tylko dla życia poszczególnych osób, ale także dla wspólnot, które tworzą lub w których żyją obywatele. Chodzi tu o już obowiązujące, czy dopiero proponowane regulacje prawne dotyczące np. ochrony życia, związków homoseksualnych, życia rodzinnego, treści programów szkolnych, wielu spraw związanych z etyką, sumieniem, religią itd. Gdyby w sprawach nauczania religii Państwo miało być rzeczywiście bezstronne, to nie powinno się tymi sprawami w ogóle zajmować (np. zakazywać, czy nakazywać czegokolwiek w tym zakresie). Jest to jednak niemożliwe. Wymagają tego różne względy organizacyjne, finansowe, ale przede wszystkim ideowe, wynikające z woli zainteresowanych.

Każde stanowisko wynika z jakiegoś światopoglądu i ma konsekwencje w sferze

In vitro bez granic

Do konsultacji społecznych trafił projekt Ustawy o leczeniu niepłodności. Jej tytuł jest mylący, bo ustawa legalizuje po prostu istniejący biznes in vitro.

potrzebie uregulowania procedury in vitro mówi się w Polsce od ponad dziesięć lat. Brak przepisów dotyczących tej

kwestii powoduje, że mamy tu do czynienia z wolnoamerykańką, w której poczęte już życie ludzkie nie podlega żadnej ochronie. Nie wiemy, ile tworzy się zarodków, ile z nich ulega zniszczeniu albo wywiezieniu za granicę, ba, państwo polskie nie posiada nawet pełnych danych na temat liczby ośrodków zajmujących się w naszym kraju zapłodnieniem pozaustrojowym. Dlatego stworzenie ustawy regulującej problem in vitro faktycznie jest koniecznością. Pytanie tylko, w jakim kierunku zmierzają te regulacje.

Kuchennymi drzwiami

W parlamencie poprzedniej kadencji postawie ostro spierali się o sposób rozwiązania tego problemu. Do Sejmu trafiło wówczas aż sześć projektów ustaw. Jeden z nich, złożony przez Komitet Contra in Vitro, całkowicie zakazywał stosowania tej niezgodnej z nauczaniem Kościoła procedury. Z kolei postawie Bolesław Piecha i Jarosław Gowin proponowali rozwiązania kompromisowe. Pierwszy z nich chciał zakazu in vitro, ale z jednym wyjątkiem: przewidywał możliwość adopcji już istniejących zarodków. Drugi opowiadał się za dostępnością zapłodnienia pozaustrojowego, ale bez możliwości mrożenia zarodków. Był też projekt Małgorzaty Kidawy-Błońskiej, wprowadzający

światopoglądowej. Państwo wkraczając na te obszary nigdy nie jest bezstronne. Musi, bowiem oprzeć się na określonym światopoglądzie. W naszym kręgu kulturowym, w tym zwłaszcza w Polsce, najczęściej ma do wyboru albo światopogląd materialistyczny (ateistyczny), albo światopogląd oparty na chrześcijaństwie. Innej możliwości w praktyce nie ma. Dotyczy to większości najważniejszych problemów związanych z przekonaniami religijnymi, światopoglądowymi i filozoficznymi obywateli, które każde państwo zmuszone jest jakoś regulować prawnie. Jeżeli np. państwo obejmuje ochroną prawną cały proces ludzkiego życia, albo legalizuje przerywanie tego życia w arbitralnie określonym przez siebie momencie, sytuacji ekonomicznej, czy zdrowotnej lub pozostawia osobom trzecim decyzję o życiu innych, to nie można nazywać tego bezstronnością prawodawcy. Prawodawca może jedynie zastępować rozwiązania oparte na jednym światopoglądzie regulacjami zgodnymi z innym światopoglądem. Musi jednak zawsze stanąć po stronie określonych poglądów.

b. To właśnie jest źródłem konfliktów sumienia u ludzi prawych. Bo chociaż większość zgadza się co do świeckiego charakteru państwa, co do tego, że państwo powinno mieć charakter świecki, to jednak niektórzy utożsamiają świeckość z laicyzmem, który postuluje zamknięcie religii w sferze życia prywatnego jednostki, co w praktyce oznacza czynną ateizację. Zasada świeckości państwa powinna być rozumiana jedynie w ten sposób, że władze publiczne nie będą narzucały obywatelom wyznawania określonej religii lub ideologii.

Świeckość państwa nie polega, zatem na usuwaniu krzyży z przestrzeni publicznej lub religii ze szkół, ale raczej na dbaniu o to, aby nie było dyskryminacji z powodu światopoglądu.

W spotkaniu z laicyzmem człowiek ma zawsze prawo działać zgodnie z sumieniem i wolnością, by osobiście podejmować decyzje moralne. Nie jest to nowa zasada. Król wywodzący się z dynastii Jagiellonów, Zygmunt II August, gdy w Europie wprowadzono prawa zniewalające swobodę religijną oraz łamano wolność sumienia, powiedział do swoich poddanych: „Nie jestem panem waszych sumień”. Była to polska odpowiedź na nowinki ideologii zwanej: „czyja władza, tego religia”.

Człowieka „nie wolno, więc zmuszać, aby postępował wbrew swojemu sumieniu. Ale nie wolno mu też przeszkadzać w postępowaniu zgodnie z własnym sumieniem, zwłaszcza w dziedzinie religijnej” (Dignitatis humanae, 3). Każdy z nas ma sumienie, aby działać zgodnie z prawym sumieniem, czyniąc dobro i unikając zła. Sumienie moralne wymaga umiejętności słuchania głosu prawdy, bycia postępnym jego wskazówkom. Prawdziwa wartość życia jednostki oraz życia społecznego zależy od prawego sumienia każdego człowieka, od zdolności każdego i wszystkich do rozpoznania dobra, oddzielenia go od zła i cierpliwego starania się, aby je realizować. Wierność sumieniu, mimo wielkich nacisków otoczenia, kształtuje ludzi dużego formatu. „Jeśli sumienie – zgodnie z przeważającym dziś myśleniem spycha się wraz z religią i moralnością do sfery tego, co subiektywne – na kryzys Zachodu nie

ma lekarstwa, a Europa skazana jest na regres. Jeśli jednak sumienie odkrywa się na nowo jako miejsce słuchania prawdy i dobra, odpowiedzialności przed Bogiem i braćmi w człowieczeństwie, która jest siłą przeciw wszelkiej dyktaturze, to wówczas jest nadzieja na przyszłość” (Benedykt XVI, Zgrzeb, 5.06.2011).

Gdy dochodzi do konfliktu między dobrze uformowanym sumieniem a prawem stanowionym, obywatel ma zawsze prawo do sprzeciwu sumienia. „Obywatel nie jest zobowiązany w sumieniu do przestrzegania zarządzeń władz cywilnych, jeżeli są one sprzeczne z wymogami porządku moralnego, z podstawowymi prawami osób lub wskazaniami Ewangelii (Katechizm Kościoła Katolickiego, 2242).

Niesprawiedliwe prawa stawiają ludzi moralnie prawych w obliczu dramatycznych problemów sumienia; gdy wymaga się od nich współpracy [kolaboracji] w działaniach moralnie złych, mają oni obowiązek odmówić uczestnictwa w tych działaniach (Jan Paweł II, Encyklika Evangelium vitae, 73).

ciąg dalszy na str. 11

do procedury in vitro tylko pewne ograniczenia, m.in. zakaz niszczenia zarodków i eksperymentów na nich. Wreszcie dwa projekty – społeczny i lewicowy – zezwalały w tej dziedzinie praktycznie na wszystko. Żadna z propozycji nie zyskała jednak wówczas wymaganej liczby głosów.

Obecny minister zdrowia Bartosz Artukowicz zaczął od wprowadzania in vitro kuchennymi drzwiami. Od roku działa w Polsce program rządowy wspierający zapłodnienie pozaustrojowe. W tym czasie przeznaczono na jego realizację 72,4 mln zł, pochodzących oczywiście z kieszeni podatników. Na swojej stronie internetowej ministerstwo chwali się „osiągnięciami” w tej dziedzinie: 8685 zarejestrowanych par, 2559 ciąży i 214 urodzonych dzieci. Są to jednak dane zawieszona w próżni, bo nie wiemy, ile ciąży jeszcze trwa, a ile małych osób poddano aborcji ze względu na „ciężkie i nieodwracalne uszkodzenie płodu”. Ile istnień ludzkich pozostaje zamrożonych w ciekłym azocie, a ile umarło w tonie matki? Na ten temat ministerstwo milczy. Rzekome sukcesy mają jednak posłużyć do realizacji kolejnego celu.

Bez ograniczeń

Do konsultacji społecznych trafił 16 lipca projekt Ustawy o leczeniu niepłodności przygotowany przez Ministerstwo Zdrowia. Przy czym słowo „społeczne” należałoby tutaj wziąć w ogromny cudzysłów, bo grupa „konsultantów” została dobrana według bardzo dziwnego klucza. Nie znajdziemy wśród nich żadnej z organizacji pozarządowych broniących życia, jest za

to aborcyjna Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny, są lobbyści in vitro, tacy jak Stowarzyszenie Nasz Bocian czy Polskie Towarzystwo Medycyny Rozrodu, są także – co brzmi już zupełnie abstrakcyjnie – Business Center Club i Konfederacja Lewiatan.

Sam tytuł projektu wprowadza czytelnika w błąd, bo ustawa wcale nie mówi o leczeniu niepłodności, ale o metodzie zastępowania naturalnej płodności, jaką jest właśnie in vitro. Projekt zbliża się miejscami do tego, co w Sejmie poprzedniej kadencji proponowała Małgorzata Kidawa-Błońska. Zabrania więc eksperymentów na zarodkach, ich niszczenia, klonowania czy sprzedaży. Jednak u Kidawy-Błońskiej dostęp do procedury in vitro był ograniczony do tych par, które przez co najmniej rok bez skutku próbowały wyleczyć się z niepłodności. Tu nie ma takich ograniczeń, a wolno właściwie wszystko. Znamienny jest fakt, że tekst w ogóle nie podejmuje np. takiego zagadnienia jak dopuszczalna liczba tworzonych i wszczepianych zarodków. W praktyce oznacza to, że ośrodki in vitro będą mogły życie ludzkie mrozić do woli. Zaś wszczepianie większej ilości zarodków może z kolei skutkować tzw. aborcją redukcijną (czyli zabiciem jednych dzieci, by przeżyły inne) w przypadku, gdy dojdzie do ciąży mnogiej. Tego również ustawa nie reguluje.

Olbrzymie wątpliwości budzi artykuł 19 ustawy, który zabrania wprowadzenia genetycznej diagnostyki preimplantacyjnej w celu wyboru płci dziecka, ale pozostawia furtkę w postaci wyjątku, „gdy wybór taki pozwala uniknąć ciężkiej, nieuleczalnej choroby dziedzicznej”.

ciąg dalszy na str. 13

Zamyślenia strudzonego wędrowca

ks. Ireneusz Wójcik

Tak, czasem cicho i przyjaźnie, a czasem z Bożym cudem wiary, z uśmiechem, bez hałasu – wędruje, idę drogami, ścieżkami. Tak, czasem przyjaźnie i cicho, dziwnie życiem kształtowany, poskładany, i zastuchany, zagubiony i odnaleziony, z tęsknotą podążam. Tak, a czasem pozostę je tam gdzie mam być... ja człowiek, aby kochać i zrozumieć myśl i słowo.

Wędrowanie

Wędruję – idę... opromieniony Bożym światłem z krzyża, cudem wiernością, wiary i nocnej mlecznej drogi księżycową tuną życia. Wędruję – idę... do przyjaznego źródła do przystani, po myśl i świeżość... przykład życia, i po znak. Wędruję – idę... po słowo, po zrozumienie, przyjaźń, i ciszę.

Pamiętam

Pamiętam w nauce historii mojej ulubionej o darze wspomnień i rocznic. Pamiętam o starannie przechowywanych i przekazywanych słowami gestami świadectwem znakach w trudzie czasów. Tak utrwała się moja mała droga, łaska, zrozumienie i tajemnica.

Cieszę się

Cieszę się okruciami wiary, okruciami dobroci, znakiem Bożej Obecności cudem jedności. Cieszę się wielkim i małym cudem Miłości zrozumieniem wysiłku i szukania i przyjaźnią z tym samym Słowem znakiem. Bóg czasem prosto podpowie, zawsze wiernie, a czasem zamilknie, ale w przyjaźni z Jego cudem iskrą – małą nadzieją zrozumieniem odnajduję Jego dar.

Ścieżka

Wędruję codziennie moją ścieżką zaprzyjaźnioną z owocami życia, z gestem, błogostawieństwem, znakiem drogi, spokojem wiary. Wędruję i odszukuję świadków, ludzi prostych z otwartym sercem, pełnym Boga, i ofiary. Wędruje, aż droga stanie się powiernikiem wspomnień, ścieżką, darem oddechu, pośród zmagania. To jest zadanie – dar na odszukanie źródła i cudu, Bożego uśmiechu, na mojej ścieżce.

Pomyśl

Pomyśl, proszę także o mnie, gdy idziesz drogą serca do rozumu, i rozumu do serca. Pomyśl, proszę wraz z przyjazną siostrą wiarą, nadzieją, Miłością, przez duże „M”. Pomyśl, idąc po świecie o źródło, pokoju, ciszy, a zaprzyjaźniony z Bożym czasem z upływającymi dniami i nocą uśmiechnij się do Łaski.

Staram się

Staram się pamiętać o zmaganiach, o kolejnym rozbitym samolocie, o wojnie na granicy, o szumie informacji, afer, zamiatanych pod dywan. I staram się pamiętać o cudzie łasce mego Boga, przyja-

znego i przebaczącego o łasce ofiarowanej mi, aby zaświadczyć, że Bóg jest Ojcem jest Miłością.

Z ranami

Szukam jednej przyjaznej chwili, spokojnego oddechu, zaprzyjaźniony z codzienną modlitwą, miłością, ciszą, i słowem z rany. Tak wędruję i szukam Słowa, myśli, gestu, ja człowiek.

Przetrwaj

Przetrwaj w tym współczesnym świecie, w oczekiwaniu na cud, na gest, i na zrozumienie. Przetrwaj, aż zakwitnie Dom, odwaga, wspomnienie.

Z tęsknoty

Z tęsknoty potrzeba uczynić skarb, a z gestu – dar, z ofiary wierność, z cudu – wolność. Taka jest miłość przez duże M, i zrozumienie, Boży krzyk, Cud. Trzeba odszukać raz jeszcze ten znak, spokój i dar, łagodność.

Przebaczenie

Czasem trzeba się zmierzyć ze strachem, z lekiem, z uprzedzeniami, z opiniami, aby opadła zastona – znak szarości i kryzysów. W takich trudnych chwilach potrzebny jest znak, prosty, Boży, taki jak potamany chleb. Ukryty w otwartej dłoni, otwartej i podany z miłością – tak zwyczajnie, nawet bez słowa, ale tak po ludzku. On zachwycą i zachęca do szukania drogi do domu. □

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ ME w lekkiej atletyce w Zurychu z medalami dla Polski. Adam Kszczot złotym medalistą mistrzostw Europy w biegu na 800 m, srebro dla Artura Kuciapskiego. Złoto zdobyła Anita Włodarczyk (młot). Urodzony w Etiopii Yared Shegumo zdobył dla Polski srebrny medal w biegu maratońskim, srebrne krążki zdobyli też Paweł Fajdek w rzucie młotem, Krystian Zalewski (3000 m z przeszkodami) i Paweł Wojciechowski w skoku o tyczce. Niespodzianką jest medal brązowy Joanny Józwiak na 800 m. Takie same krążki zdobyli: Joanna Fiodorow (młot), Robert Urbanek (dysk), Tomasz Majewski (kula) i sztafeta mieszana 4x400 m.

☺ Europejska Unia Piłkarska (UEFA) negatywnie rozpatrzyła odwołanie Legii od decyzji o walkowerze w rewanżowym meczu 3. rundy eliminacji LM z Celtikiem. Legia wygrała dwumecz 6 :1, ale wyjazdowy mecz zwerfifikowano, jako walkower dla Szkotów, bo na boisko wyszedł na ostatnie minuty zawodnik

ukarany wcześniej zakazem gry w 3 meczach pucharowych.

☺ W 4. fazie eliminacji Ligi Europejskiej, Legia Warszawa, która odpadła z LM, zagra z kazachskim Aktobe, a Ruch Chorzów z Metalistem Charków. Zarząd chorzowskiego Ruchu wystąpił jednak do UEFA z prośbą o przeniesienie meczu z Metalistem Charków poza Charków, bo obawia się o bezpieczeństwo zawodników.

☺ Rafał Majka jest pierwszym Polakiem od 11 lat, który wygrał nasz narodowy wyścig – Tour de Pologne. W klasyfikacji generalnej Polak wyprzedził Hiszpanów z ekipy Movistar – o 8 sekund Jona Izagirre oraz o 22 sekundy Benata Intxaustiego. 5. miejsce zajął Przemysław Niemiec (Lampre-Merida), a 11 – Marek Rutkiewicz (CCC Polsat Polkowice). Klasyfikację górską wygrał kolarz ekipy CCC Maciej Paterski. W klasyfikacji punktowej zwyciężył Białorusin Jauheni Hutarowicz (AG2R), najaktywniejszym kolarzem został Austriak

Matthias Krizek (Cannondale), a najlepszą drużyną – hiszpański Movistar.

☺ Agnieszka Radwańska wygrała turniej WTA Tour w Montrealu, pokonując w finale Amerykankę Venus Williams 6:4, 6:2. W półfinale Radwańska pokonała Rosjankę Jekatierinę Makarową 7:6 (7-1), 7:6 (7-3). 25-letnia Polka ostatnio ze zwycięstwa cieszyła się pod koniec września 2014, kiedy to świętowała sukces w Seulu, gdzie w decydującym pojedynku wygrała z Rosjanką Anastazją Pawliuczenkową. W kolejnych meczach Radwańska przegrała jednak z Woźniacką 4:6, 6:7 (5-7) w ćwierćfinale turnieju WTA w Cincinnati.

☺ Reprezentacja Polski koszykarzy pokonała w Toruniu Niemcy 68:67 (22:20, 14:11, 20:19, 12:17) w swoim pierwszym meczu grupy C kwalifikacji mistrzostw Europy 2015.

☺ Reprezentacja Polski na żużlu nie zdołała obronić tytułu mistrzów świata i zakończyła finał Drużynowego Pucharu Świata ze srebrnym medalem. Wygrali Duńczycy. □

Une étoile est née

Mais dans quelle galaxie se trouve-t-elle ?

Les scientifiques polonais, spécialistes de l'astronomie, travaillant le plus souvent au sein d'équipes internationales, ont le chic pour découvrir des étoiles. Mais ici, l'étoile dont il s'agit a les pieds bien sur terre, et même sur des pédales. Il s'agit de la nouvelle coqueluche du sport polonais, le coureur cycliste Rafał Majka, nouvelle étoile montante dans notre pays. Il fait du vélo et participe aux compétitions depuis longtemps, mais cette année il s'est révélé aux yeux du grand public, en Pologne et ailleurs. Il a terminé le Tour d'Italie à la sixième place, il a gagné deux étapes du Tour de France et a ramené à Paris, sur ses épaules, le maillot à pois du meilleur grimpeur, et il a gagné le Tour de Pologne avec deux victoires d'étape d'affilée. Un phénomène ? C'est un excellent grimpeur, capable de filer seul vers la victoire au sommet. C'est moins un sprinter. Dans l'épreuve contre la montre de Cracovie, dernière étape du Tour de Pologne, il a réussi à conserver de justesse son maillot jaune de leader et à gagner la course.

Rafał Majka est né en 1989 à Zegartowice, un village de Petite-Pologne, à une cinquantaine de kilomètres au sud-est de Cracovie. Il commence le cyclisme à l'âge de douze ans et fait ses preuves comme coureur amateur dans son club, WLKS Krakus Swoszowice. Il devient professionnel en 2011 en intégrant l'équipe Saxo Bank-Sungard, devenue depuis Tinkoff-Saxo, dont la vedette est l'Espagnol Alberto Contador, deux fois vainqueur du Tour de France. Majka fait des débuts professionnels prometteurs et remplit ses objectifs de lieutenant du leader. En 2013, il est lui-même leader de l'équipe au Tour d'Italie qu'il termine à la septième place. Au Tour de Pologne, il porte le maillot jaune pendant trois étapes, mais termine la course à la quatrième place et remporte le maillot bleu du classement par points récompensant le

coureur se classant régulièrement parmi les premiers aux arrivées. Il termine deuxième de la classique Milan-Turin et troisième du Tour de Lombardie. 2014 est pour Majka l'année de la révélation. On parle de lui, en Pologne et à l'étranger, comme d'un coureur de grand talent. Il fait partie des meilleurs jeunes du Tour d'Italie qu'il termine à la sixième place. Au Tour de France, auquel initialement il ne devait pas participer, il est lieutenant de Contador, mais celui-ci abandonne à la dixième étape. Le 19 juillet, Majka, après une échappée, gagne en solitaire la quatorzième étape, entre Grenoble et Risoul. C'est la deuxième fois qu'un Polonais gagne une étape de la Grande Boucle, après Zenon Jaskuła en 1993. À noter que la veille, Majka était arrivé deuxième à Chamrousse. Quatre jours plus tard, le 23 juillet, dans les Pyrénées, il renouvelle son exploit en remportant la dix-septième étape, entre Saint-Gaudens et Saint-Lary-Soulan Pla d'Adet, après un retour sur le groupe de tête. Il conforte ainsi sa position de leader du classement de la montagne, et le maillot à pois, endossé la veille, ne le quittera pas jusqu'aux Champs-Élysées. Fort de ses victoires, tout le monde l'attendait au Tour de Pologne qui commençait une semaine après la fin du Tour de France. Il n'a pas déçu ses supporters. Sur la « boucle » polonaise, il a gagné deux étapes de suite, la cinquième, entre Zakopane et Szczyrbskie Jezioro (Štrbské Pleso, en Slovaquie), et la sixième, entre Terma Bukowina et Bukowina Tatrzańska, c'est-à-dire les deux étapes de montagne de la course, ce qui lui a donné le maillot jaune qu'il a gardé jusqu'à Cracovie. C'est la première victoire polonaise après celle de Cezary Zamana en 2003, il y a onze ans. Espérons que le jeune Rafał confirmera ses performances et nous donnera encore beaucoup d'émotions. C'est un garçon qui a l'air très gentil et qui n'a pas peur de dire qu'il croit en Dieu.

En bref

Après les exploits de Rafał Majka en cyclisme et la victoire d'Agnieszka Radwańska à l'Open de tennis du Canada, les supporters ont encore vibré au cours des championnats d'Europe d'athlétisme à Zurich. En effet, la Pologne a obtenu douze médailles, dont deux en or, cinq en argent et cinq en bronze, ce qui lui donne la sixième place. En points, avec un total de cent vingt-deux, découlant du classement des athlètes dans les huit premiers, notre pays arrive à la quatrième place. L'athlétisme polonais relèverait-il la tête après des années de vaches maigres ? Souhaitons-le pour les athlètes qui font des efforts pour s'entraîner dans les conditions que l'on sait. Les deux médailles d'or reviennent à Adam Kszczot, au 800 m, et à Anita Włodarczyk, au lancer du poids. Les cinq médailles d'argent sont pour Artur Kuciapski, au 800 m, pour Yared Shegumo, d'origine éthiopienne, au marathon, pour Krystian Zalewski, au 3000 m steeple (derrière le Français Kowal...), pour Paweł Wojciechowski, au saut à la perche, et pour Paweł Fajdek, au lancer du marteau. Les cinq médailles de bronze ont été décrochées par l'équipe de relais (Rafał Omelko, Kacper Kozłowski, Łukasz Krawczuk et Jakub Krzewina), au 4 × 400 m, par Tomasz Majewski au lancer du poids, par Robert Urbanek au lancer du disque, par Joanna Józwiak, au 800 m, et par Joanna Fiodorow, au lancer du marteau. Bravo à tous et merci d'avoir fait revenir la Pologne à un niveau comparable à ceux de Stockholm, Belgrade ou Budapest (en 1958, 1962 et 1966). □

O neutralności w szkołach

Odmowa ta jest nie tylko obowiązkiem moralnym, lecz także podstawowym prawem człowieka, które właśnie, dlatego, że jest prawem człowieka, powinno być uznawane i chronione przez prawo cywilne: „Kto powołuje się na sprzeciw sumienia, nie może być narażony nie tylko na sankcje karne, ale także na żadne inne ujemne konsekwencje prawne, dyscyplinarne, materialne czy zawodowe” (KNSK, 399; Jan Paweł II, Encyklika Evangelium vitae, 74).

Stanowczym nakazem sumienia jest nie podejmowanie formalnego współdziałania [kolaboracji formalnej] w tych praktykach, które co prawda zostały dopuszczone przez prawodawstwo cywilne, ale są sprzeczne z prawem Bożym. Takiego współdziałania nie wolno nigdy usprawiedliwiać, ani powołując się na poszanowanie wolności innych ludzi, ani też opierając się na fakcie, że prawo

ciąg dalszy ze str. 9

cywilne je przewiduje i nakazuje. Nikt nie może się uchylić od odpowiedzialności moralnej za popełnione przez siebie czyny (por. Rz 2,6; 14,12)”. □

Gdyby, więc ministerstwo zmierzało w tym kierunku, by pod pozorem bezstronności szkoły wprowadzać do niej skrajnie ideologiczne programy nauczania, stojące w sprzeczności z godnością człowieka, z Konstytucją (art. 48 i 53), zdrowym rozsądkiem i przekonaniami rodziców oraz ignorując to, że ani społeczeństwo, ani państwo nie powinny zmuszać nikogo do działania wbrew jego sumieniu ani zabraniać zgodnego z nim działania, to istotnie samo przyczynia się do tworzenia realnych przesłanek do niepokoju w szkole. □

*Abp Stanisław Gądecki,
Przewodniczący KEP.*

34 lata temu powstała Solidarność

Stanisław Aloszko

Czy dzisiaj powinniśmy ten ruch lub zryw jak inni go także nazywać, ją jeszcze wspominać lub jakoś zewnętrznie obchodzić? Co on dał Polsce i Polakom latem 1980 roku? Dlaczego się wtedy nam udał?

Polska droga do wolności od komunistycznego zniewolenia rozpoczęła się praktycznie wtedy, gdy wojska sowieckie weszły po raz wtóry w trakcie trwania II-giej wojny światowej na polskie tereny, które wyznaczały jej przedwojenne granice. (...) Wypieranie Niemców z polskich terenów i zastępowanie ich komunistycznym aparatem dla polskich władz w Londynie oznaczało, że świat i Polska po tej wojnie nie będą takie same jak latem w 1939 roku. Ośrodki niepodległościowe i patriotyczne w kraju i na obczyźnie wiedziały co to znaczy dla całego narodu, który już nigdy nie będzie tą samą II-gą Rzeczypospolitą. Stąd dzisiaj widać wyraźnie, że 70 lat temu wywołane w Warszawie zbrojne powstanie warszawskie zmierzano do ocalenia Polski od obu agresorów z 1939 roku. Dotyczyło ono zbrojnej obrony Warszawy przed zdeterminowanym wielkimi porażkami agresorem niemieckim ale także wykazanie światu i Polsce, że stojący u jej wrót ważny aliant koalicji wcale nie myśli o pomocy Polakom oraz sprzymierzonym w wyzwoleniu i późniejszej odbudowie naszej Ojczyzny. Jak dzisiaj to wiemy 70 lat temu inaczej byto we Francji po desancie sprzymierzonych, którzy wyzwolali kraje Europy zachodniej lądując na normanckich plażach. Stolica Francji została szybko wyzwolona i uniknęła losu Warszawy.

(...) Po 1945 roku Polska zmieniła swoje granice. (...) Nastąpiły też wielkie ruchy migracyjne związane z narzuceniem Polsce właśnie takich wyjątkowo niekorzystnych rozwiązań terytorialnych. Podobnie nie uznano polskiej suwerenności w zakresie samostanowienia. Polskie władze cywilne i wojskowe czasowo na emigracji w Londynie zostały zmarginalizowane i pominięte, a w kraju została zainstalowana marionetkowa i w pełni podporządkowana sowietom narzucona przez nich komunistyczna administracja władza państwowa i polityczna w tym także nowy narzucony krajowi cały rząd. W tej sytuacji Emigracyjny Rząd w Londynie podjął się trudnej roli przewodnika wolnej i suwerennej Polski. Ale to nie wystarczyło ponieważ rok po roku umacniana władza komunistyczna dążyła za wszelką cenę do całkowitego podporządkowania sobie także całego życia gospodarczego i społecznego. Na tle odbudowanych gospodarek krajowych państw wolnego świata, Polska i kraje tzw. bloku wschodniego stawały się pariasami, w których wraz z zainstalowaniem „żelaznej kurtyny” i wyścigiem zbroje narastały trudności związane z tzw. problemami życia codziennego. Polegały one także i na tym, że oprócz zwykłej wolności niezbędnej dla rozwoju kraju brakowało też i podstawowych środków do życia. (...)

W kolejnych latach były podejmowane różne próby uwolnienia się od zależności polityczno-gospodarczej funkcjonującej, tak w kraju jak i w ramach bloku wschodniego. Z ważniejszych trzeba wymienić Poznański czerwiec z 1956 roku, po którym w krwawym wystąpieniu poleła się robotnicza krew. Zamiast chleba były strzały i surowe represje. Kolejnym tragicznym w skutkach etapem w walce o normalność dla Polski był grudzień 1970 roku. (...) Oprócz aparatu partyjno-państwowego, sił milicyjnych dla złamania polskiego zrywu wybrzeża użyto także regularnego wojska. Czołgi, wozy pancerne, karabiny maszynowe, śmigłowce itp. sprzęt użyto cynicznie wobec załóg portów i stoczni wybrzeża (w tym w szczególności Gdańska, Gdyni i Szczecina) by siłą zdławić próbę odwołania wniesionych wtedy nagle, właśnie przed świętami Bożego Narodzenia, dużych podwyżek cen. I to polskie powstanie także skończyło się wieloma śmiertelnymi ofiarami. Po nich nastąpiły ponownie zwiększone represje i jak się okazało także rozrost „tajnej policji politycznej i jej agentura” w sektorze cywilnym (SB) oraz co jest dzisiaj niejakiem zaskoczeniem umiejscowionym także w sektorze militarnym (WSW). „Uprawiana” socjalistyczna, jak ją wtedy nazywano, gospodarka nie spełniała stawianym jej wymogom. Okazało się po raz kolejny, że dla przeszło 36 milionowego kraju jest całkowicie niewydolna i stąd w każdym z jej sektorów brakowało dostownie wszystkiego. Dlatego już w 6 lat po grudniu 1970 nastąpił kolejny czerwiec 1976. Tym razem był to protest społeczny (wprowadzono wtedy podwyżki cen i kartki na różne artykuły spożywczo-gospodarcze) wywołany przez załogi pracownicze w Radomiu i w Ursusie. Symbolem wystąpień było wprowadzenie wysokich cen i kartek na cukier,

którego Polska była wtedy w produkcji potentatem. Władze komunistyczne, które niepodzielnie wtedy reprezentowała komunistyczna Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR) wprowadziła ostre represje wobec wszystkich strajkujących. Symbolem ich były tzw. „ścieżki zdrowia”, podczas których milicja, ORMO i ZOMO, okładały milicyjnymi pałkami (i nie tylko) przechodzących przez ustawione szpalery przez te „siły porządkowe” zatrzymanych uczestników oraz pracowników protestujących załóg Radomia i Ursusa. Wielu uczestników tych wydarzeń jak zwykle podczas próby protestu straciło także prace.

Doświadczenia tych polskich zrywów doprowadziły do wykrywania się i powstania ośrodków oporu społecznego. (...) Na drodze do polskiej wolności pojawiły się lepsze znaki, kiedy z Watykanu 16 października 1978 roku przyszła wiadomość, że nowym papieżem został ks. kardynał Karol Wojtyła metropolita z Krakowa. Jego wizyta jako papieża Jana Pawła II-go w Polsce w czerwcu 1979 roku zmieniła wszystko. W Polaków wstąpił inny duch. To się czuło. Dzisiaj wiemy, że i władza była tym wszystkim mocno zaskoczona.

Na przelomie lipca i sierpnia 1980 roku odbywała się letnia olimpiada w Moskwie. Polska oprócz udziału olimpijczyków brała w niej bardzo znaczący udział także poprzez dużą kontrybucja żywnościową. (...) Pierwsi wystąpili i upomnieli się o poprawę warunków codziennego życia załogi Świdnika i kolejarze z lubelskiej lokomotywowni. Tak się zaczął Lubelski lipiec, który swoim zasięgiem objął wtedy wiele dużych, i ważnych i kluczowych dla regionu zakładów pracy. Strajki te zostały jednak w miarę szybko i zdecydowanie zneutralizowane.

ciąg dalszy na str. 17

Szukanie sprawiedliwości

Jan Kciuk

Stan wojenny w Polsce staje się powoli historią. Umierają jego autorzy i wykonawcy. Odchodzą nieosądzeni, bezkarni, bywają nawet chowani z honorami, jak niedawno Jaruzelski.

Krajowy wymiar sprawiedliwości okazał się wykonawcą ustaleń z Magdalenki i do dziś kładzie się cieniem na naszej niepodległości. Tym większą uwagę należy poświęcić tym, którzy dążeniu do elementarnej sprawiedliwości nie odpuszczają.

Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu zajmie się skargą rodziców Piotra Majchrzaka, który w 1982 r. w centrum Poznania padł ofiarą śmiertelnego pobicia przez ZOMO. Procesowi temu warto kibicować. Przypomnijmy fakty. 11 maja 1982

r. Piotr Majchrzak spieszyl się na tramwaj i został na ulicy zatrzymany przez czterech zomowców, którzy wylegitymowali go, a następnie pobili. W wyniku odniesionych ran, męzczyzna zmarł. Jego rodzice dochodzili sprawiedliwości przed polskimi sądami przez ponad 30 lat. Sąd Apelacyjny w Poznaniu podtrzymał w 2011 r. w wyrok sądu okręgowego, który uznał, że nie ma bezpośrednich dowodów na śmiertelne pobicie męzczyzny przez ZOMO. Od wyroku została złożona kasacja. W 2013 r. Sąd Najwyższy oddalił jednak i ją. Rodzice Piotra Majchrzaka udali się, więc po sprawiedliwość do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu. Sprawa została przyjęta i będzie rozpatrzona.

Znane są nazwiska czterech zomowców,

z których trzech nadal żyje. Przeszli oni do pracy w policji, a jeden z nich był jeszcze dwa lata temu naczelnikiem Komendy Powiatowej w Gostyniu. Sprawy takie nie tylko są bolesne, ale i podważają zaufanie do państwa. Nic dziwnego, że 25 lat po odyskaniu niepodległości można nadal stawiać sobie pytanie – czy to jest naprawdę moje państwo? □

In vitro bez granic

Stwarza to pole do działań eugenicznych jeszcze przed wszczęciem zarodka.

Testowanie przydatności

Nie bardzo też wiadomo, co oznacza zawarty w tekście projektu fragment o „testowaniu” w celu „określenia przydatności komórek rozrodczych lub zarodków do stosowania w procedurze medycznego wspomaganego rozrodu”. Można się jednak domyślać, że poczęte dzieci np. z zespołem Downa, Edwardsa czy Patau po

ciąg dalszy ze str. 9

prostu nie będą wszczepiane, tym bardziej że ustawa nie zawiera żadnych formalnych ograniczeń takiej selekcji.

Za skandal należy uznać artykuł 23.1, dopuszczający dawstwo zarodków na rzecz anonimowej biorczyni, co może prowadzić do późniejszych przypadków kazirodztwa między osobami poczętymi w wyniku in vitro. Podobnie jak pomysł, by pobierać komórki rozrodcze w celu „zabezpieczenia płodzenia na przyszłość” (art. 22.3). Zaś już całkowitym absurdem jest zapis zawarty w art. 22.4: „Jeżeli kandydat na dawcę (...) jest niezdolny do świadomego wyrażenia zgody, wymagane jest zezwolenie sądu opiekuńczego”. Czyżby twórcy ustawy chcieli w ten sposób zalegalizować gwałt? Jak można było w ogóle coś takiego wymyślić?

Nie sposób wymienić tu wszystkich wad rządowego projektu. Do ich katalogu można by jeszcze dorzucić fakt, że ustawa utrudnia dostęp do informacji dziecka o swoim pochodzeniu. Jeśli dawstwo miało charakter inny niż partnerski, dziecko nie może poznać nawet tożsamości biologicznego ojca lub matki. Co najwyżej otrzyma informację na temat daty i miejsca jego urodzenia, i to też dopiero po osiągnięciu pełnoletności.

W bezzusnych ministerialnych przepisach brak więc jakiegokolwiek troski o poczęte tą metodą osoby. Ale taka troska widać nie jest potrzebna, gdy w grę wchodzi potężny biznes. Stąd też pewnie pośpiech w konsultowaniu ustawy, której uchwalenie powinna przecież poprzedzić poważna dyskusja. Tymczasem uwagi do projektu można było zgłaszać jedynie do 18 sierpnia. Okres wakacyjny z pewnością takim dyskusjom nie służy. Swoje uwagi przekażą więc zapewne głównie dobrani według rządowego klucza „konsultanci”. A to oznacza, że ten fatalny projekt może się zmienić jeszcze na gorsze. □

Szymon Babuchowski (GN)

Islamizacja francuskich więźniów

Francuskie zakłady karne są miejscem islamizacji, zwłaszcza młodych więźniów. Alarmują o tym władze więzienne.

Jednym z ostatnich raportów na ten temat został przesłany do ministerstwa spraw wewnętrznych z więzienia w Pontet w departamencie Vaucluse na południu Francji. Zakwalifikowano go jako ściśle tajny i odtóżono do szuflady. Raport alarmuje: « Od początku ramadanu, niektórzy młodzi więźniowie, którzy nie są wyznania muzułmańskiego, piją i jedzą o tych samych godzinach i w tym samym rytmie, co niektórzy prakty-

kujący muzułmanie. Dzieje się tak, kiedy umieszczani są w celach z muzułmanami przestrzegającymi ramadanu. Czyni się im zarzuty, i przez strach przed odwetem, są oni zmuszeni do ugięcia się przed praktykującymi muzułmanami ». Raport podkreśla, że „ istnieje realna groźba dla niemuzułmanów przyjęcie praktyk skrajnego islamu”.

– Większość uwięzionych pochodzenia chrześcijańskiego lub ateistów jedzą halal i

nie spożywają wieprzowiny(...). W zakładzie karnym, idee Bractwa Muzułmańskiego są bardzo zakorzenione i zaakceptowane przez więźniów – napisano w raporcie, dodając, że „ najbardziej stabi psychologicznie, młodzi aresztowani są zasadniczym celem i uginają się pod presją, ulegając wymaganiom ich współtowarzyszy”. □

Franciszek L. Ćwik

Śp. O. Stanisław Grzybek OMI

o. Zbigniew Opyd OMI

W niedzielę 10 sierpnia 2014 r. w godzinach porannych, zmarł po długiej chorobie, w szpitalu we Włoszczowej, o. Stanisław Grzybek OMI, w 71 roku życia, 51 roku życia zakonnego i 44 roku życia kapłańskiego.

Urodził się 21 marca 1944 r. w Kracowie k. Włoszczowej (woj. Świętokrzyskie). Był synem Władysława i Heleny. Ukończył Niższe Seminarium Duchowne w Markowicach (1962 r.). Nowicjat rozpoczął 27 października 1962 r. na Świętym Krzyżu, a rok później złożył pierwsze śluby zakonne. Studia seminaryjne odbył w Wyższym Seminarium Duchownym Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej w Obrze, gdzie 8 września 1967 r. złożył śluby wieczyste. Święcenia diakonatu przyjął (24 stycznia 1970 r.) z rąk bpa F. Jedwabskiego, a prezbiteratu (23 maja 1970 r.) z rąk ks. abpa A. Baraniaka, w katedrze poznańskiej.

O. Stanisław był bardzo dobrym i poszukiwanym rekolekcjonistą (misjonarzem ludowym). Po święceniach pracował przez rok jako wikariusz we Wrocławiu (parafia Macierzyństwa NMP), a potem już jako rekolekcjonista w: Poznaniu, Gorzowie, Laskowicach Pomorskich, Siedlcach, Kodniu, Zahutyniu, Kodniu, na Św. Krzyżu i ostatnio znów w Poznaniu.

W latach 1984-1993 należał do Wiceprovincji Polskiej we Francji i Beneluksie. Był duszpasterzem polonijnym we Francji, w Calonne-Ricouart i Marles-les-Mines. W kościele św. Stanisława przeprowadził wiele prac remontowych. W tym czasie z tego kościoła przez

przez radio i telewizję transmitowane były niektóre nabożeństwa i uroczystości. W ostatnich latach, był nadal aktywny duszpastersko – przez kilka lat pełnił funkcję kapłana portu lotniczego Poznań-Ławica.

Śp. O. Stanisław zostanie zapamiętany jako poszukiwany rekolekcjonista, uśmiechnięty i wspólnotowy współbrat, który pełen energii, wiele dobra wnosił do życia wspólnotowego. Ostatnie lata ciężko chorował.

Uroczystości pogrzebowe miały miejsce w środę 13-go sierpnia. Wspólnotowa Msza św. za śp. o. Stanisława była celebrowana w kościele parafialnym Narodzenia NMP w Bebelnie k. Włoszczowej, o godz. 12.00, a po niej odbył się pogrzeb na cmentarzu parafialnym. Prosimy o modlitwę za niego. □

Związek Bractw Różańcowych we Francji - Union des Fraternités du Rosaire en France

Zaproszenie

18 września (czwartek) w Dadizele (Belgia)

W imieniu Księdza Dyrektora Ryszarda Kaczora i Zarządu Bractw Różańcowych we Francji oraz Związku Polek, Mężów Katolickich i Katechetów serdecznie zapraszamy na uroczystą Pielgrzymkę:

Program: Msza Święta o godzinie 10³⁰. Przerwa obiadowa. Nabożeństwo Różańcowe o godz 15⁰⁰.

Przybędźmy licznie, aby z Maryją rozpocząć nowy rok pracy. Zapisy zgłaszać u Prezesek poszczególnych Kół Różańcowych. □

Z poważaniem

Stanisława Napora - Sekretarka Związku

Z blogu red. Macieja Morawskiego – maciejmorawski.blox.pl

6 o8 2014

Siedemdziesiąt lat temu w Warszawie przy Sulicy Okopowej 41 zginęła 22letnia łączniczka ptk. Radosława moja siostra Magda Dzierżykraj-Morawska. O Magdzie wielu już pisało. Ja też nieraz na jej temat się wypowiadałem. Teraz spróbuję inaczej niż dotychczas, bardziej intymnie, bardziej rodzinnie Magdę opisać. Zgon Magdy w moim pojęciu i w pojęciu

mejej matki zaciążył na losach mej rodziny. W trudnych latach powojennych bardzo nam jej brakło. Rzecz w tym, iż miała bardzo specyficzne cechy...była kobietą walki i czynu. Napewno gdyby żyła, gdyby z nami znalazłaby się w Paryżu odegrałaby znaczącą rolę w naszym trudnym, długoletnim emigracyjnym boju o wolność Polski. Wszak była ona na 102 patriotką. Celem jej życia była służba Polsce. Bez jakiegokolwiek emfazy podkreślała, że nasza rodzina ma w tej dziedzinie wielki obowiązek, obowiązek wynikający z jej tradycji i jej dziejów... Do tego miała mocno zakorzenione wielkopolskie (ja powiedziałbym kościańskie) cechy. Była uosobieniem pracowitości, rzetelności, rozważli, spokojnego rozsądku i zimnej krwi w każdej sytuacji. Miała olbrzymie poczucie obowiązku, połączone z brakiem nadmiernych iluzji. Zarówno ona, jak mi moja matka, obie tak czy inaczej bliskie wywiadowi Armii Krajowej, w oparciu o opinie tych czy innych oficerów tej niestety nie mającej dostatecznego wpływu na dowództwo Aka służby, zdawały sobie sprawę, że powstanie w Warszawie, wbrew

iluzjom niektórych, będzie przedsięwzięciem wielce ryzykownym!

Po powstaniu matka moja nie ukrywała swej opinii, że tragicznie zaciążyło ono dziejach narodu. W powstaniu zginęło wielu młodych, których strata była „wielką stratą biologiczną” niesamowitym ciosem dla narodu. 4 sierpnia na dwa dni przed Magdą zginął inny żołnierz Aka, wielki poeta z nieco innego niż moja siostra literackiego kręgu, Krzysztof Kamil Baczyński. W związku z tą tak wielką stratą słynny Stanisław Pigoń ponoć stwierdzał, że należymy do narodu, którego losem jest brylantami strzelać do wroga...

Magda należała do kręgu wydawanego konspiracyjnie miesięcznika „Sztuka i Naród”. Była dobrze się zapowiadającą poetką. Z zespołu tego miesięcznika szereg uzdolnionych ludzi (np. poeci Tadeusz Gajcy i Zdzisław Stroiński) zginęło w powstaniu... Z bliskich i świetnie się zapowiadających kuzynów, przyjaciół Magdy śmierć w tym boju ponieśli np. Jaś Potulicki („Rafał Olbromski” dca plutonu Rafałki). I dalej nieco od niej młodszy, z bracia i Krzysztof i Michał Świątopętk-Mirscy i wielu, wielu innych. Np. w połowie lipca jeszcze przed powstaniem zginął z bronią w ręku Andrzej Horodyński, a jego brata Zbigniewa wykończono na Pawiaku...

Jak mawiała moja matka nastąpiła rzeź kwiatu polskiego młodej inteligencji, co stanowiło stratę o nieobliczalnych skutkach. Jednak (matka dodawała) ogrom bohaterstwa tych młodych, ich ofiarność w służbie ojczyźnie wszystko to winno napawać duchem służby sprawie polskiej, nasze przyszłe pokolenia. Matka nieraz z podziwem uwydatniała bezinteresowną wolę służby Polsce i spoteczeństwu jakie cechowały Magdę i krąg jej przyjaciół... □

Wszyscy jesteśmy jedną wielką rodziną

W niedzielę, 3 sierpnia w Kościele p.w. Zwiastowania NMP na Concordzie, gościł ks. Łukasz Walański, duszpasterz przybyły z Skolego na Ukrainie. Podczas głoszonego Słowa Bożego, zachęcał swoich rodaków do wsparcia remontu kościoła dla tamtejszej wspólnoty. Rozmowę z ks. Łukaszem przeprowadziła dla GK p. Iwona Bajor.

Przyjechał Ksiądz do Paryża z prośbą o pomoc w odbudowie kościoła parafialnego. Dlaczego jest to dla Was tak ważne, że zdecydował się Ksiądz na wizytę we Francji? Kościół p.w. Siedmiu Bolesci NMP powstał około 1660 r. i pomimo swojej burzliwej historii, do której możemy zaliczyć spuszczenie bomby czy wykorzystanie go, jako elektrowni dla miasta, nadal istnieje i stanowi miejsce modlitwy dla mieszkańców. Jest, więc dla nas nie tylko budynkiem, ale czymś więcej, stanowi kolebkę naszej katolickiej tożsamości. To w nim odprawiamy niedzielna Mszę św. i obchodzimy różnego rodzaju uroczystości. Ostatnio chociażby odprawiałem Mszę św. z racji pierwszej Komunii św. dla jednego dziecka. Zdając sobie sprawę z istoty potrzeby kościoła w Skolem, chcę kontynuować dzieło mojego poprzedników ks. Jana Nikla i ks. Marka Wójcika, którzy to rozpoczęli już w latach 90 – tych odbudowę kościoła. Przyjechałem do Paryża, ponieważ już nie raz doświadczyliśmy wielkiej otwartości serc ludzkich. Środki uzyskane z darów są przeznaczone na odbudowę chóru jak również zainstalowanie zegara na wieży RDUCH z kurantami. To właśnie dzięki Waszemu wsparciu mogliśmy dokonać tych wspaniałych zmian. Chciałbym tu przede wszystkim wyrazić ogromną wdzięczność Ks. Rektorowi za możliwość przedstawienia moim rodakom losów naszej matej, ale jakże wspaniałej wspólnoty. Zarówno ja, jak i Parafianie wierzymy w dobre serca Polaków przebywających na emigracji.

Proszę zatem powiedzieć naszym czytelnikom coś więcej o Skolem i Waszej Parafii.

Skolem jest miasteczkiem znajdującym się w zachodniej części Ukrainy, które zamieszkuje 6 tys. mieszkańców. Położone jest w dolinie, która otoczona jest górkami Karpat i Bieszczad. W pobliżu znajduje się góra Paraszka, a przepływa przez miasto rzeka Opór. Warto tu wspomnieć, że na terenie miasta istniały pierwsze obozy skautowe, w których uczestniczył generał Józef Haller. W Skolem dominującym wyznaniem są grekokatolicy i prawosławni. Nasza rzymskokatolicka parafia, skupiona wokół kościoła p.w. Siedmiu Bolesci Najświętszej Marii Panny, liczy 30 osób. Są to głównie osoby, które tworzą małżeństwa mieszane z grekokatolikami i prawosławnymi, gdzie każde z nich uczęszcza na msze święta w swoim obrządku. Jak widać jesteśmy małą grupą i mogę powiedzieć, że jako Proboszcz znam wszystkich swoich parafian osobiście. W naszej wspólnocie odprawiamy nabożeństwa w języku polskim.

Jak Ksiądz wspominał, jesteście jedną z

najmniejszych grup religijnych w Skolem. Czy w związku z tym napotykać na trudności ze strony innych wyznań? Jak wyglądają Wasze wzajemne relacje?

Wręcz przeciwnie. Te wspólnoty od lat funkcjonują koto siebie harmonijnie. Ludzie bez względu na wyznanie stanowią jedną wielką całość. Miedzy wszystkimi mieszkańcami jest szczególna – braterska więź. Sam osobiście przebywając od roku w Skolem mogę tylko to potwierdzić. Wyznania nie walczą tu ze sobą, a współpracują. Dla przykładu, razem z grekokatolikami obchodziliśmy święto św. Floriana, patrona Strażaków, gdzie podczas nabożeństwa czytania zabrzmiały w języku polskim i ukraińskim. Modliliśmy się na grobach strażaków polskich i ukraińskich. Co więcej w tym roku we wrześniu w Skolem będziemy przeżywać podwójne święto. Zarówno dla nas jak i grekokatolików, 21 września jest symboliczną datą. My przeżywamy 20 – lecie konsekracji kościoła i odpust Matki Bożej Bolesnej, zaś dla nich jest to odpust w Cerkwi p.w. Narodzenia NMP. W związku z tym, tego dnia mieszkańcy zgromadzą się na „Plac Niezależności” – placu głównym w Skolem, gdzie nastąpi wspólna modlitwa i poświęcenie wody przez ks. abpa Mieczysława Mokrzyckiego i ks. bp. Hrihoriya Komara oraz prawosławnych księży. Na tą podwójną uroczystość zaplanowano liczne występy artystyczne, w tym występ chóru Capella Leopold z Lwowa. Udział zadeklarował również Polski Konsul Generalny. Jako ciekawostkę chciałbym dodać, że Nasz kościół jak i Cerkiew mają wspólnego „ojca”, gdyż architekt Alfred Kamienobrodzki stworzył plan dla obu tych budynków. Jak zatem moglibyśmy być przeciwko sobie?

Rozwój Parafii nie byłby możliwy bez zaangażowania i poświęcenia w życie Wspólnoty.

Jest Ksiądz bardzo młodym duszpasterzem, a mimo to podjął tak niecodzienną drogę, jaką jest misja na Ukrainie. Skąd taka decyzja?

Moi pradiadkowie pochodzą z terenów obecnej Ukrainy z rejonu Mościsk. Aby poznać moje rodzinne korzenie i pomagać na misjach prosiłem wiele razy ks. abpa Józefa Życińskiego o wyjazd do pracy duszpasterskiej w archidiecezji lwowskiej. Jeszcze w okresie seminarium do Lublina przyjechał do nas ks. abp Mieczysław Mokrzycki zachęcając nas do wspomagania go. Jednak odmówiono mi tłumacząc to młodym wiekiem. Po 4 latach kaptaństwa i w czasie postępowania Polakom i Włochom w Turynu w Italii nowy ks. abp Stanisław Budzik zgodził się na to.

ciąg dalszy na str. 16

Msza św. „Smoleńska”

W 52 miesięcznicę katastrofy smoleńskiej w kościele polskim Wniebowzięcia NMP w Paryżu, na sumie oćprawiono kolijną Mszę św. w intencji: śp. prez ydenta RP Lecha Kaczyńskiego, jego śp. małżonki Marii Kaczyńskiej oraz wszystkich śfiar katastrofy smoleńskiej z 2010 r.

Podczas tej Eucharystii, jak każdego 10 miesiąca, wspólnie modliłiśmy się za ich dusze i naszą Ojczyznę, prosząc Matkę Bożą Królową Polski, aby dała nam siłę, wytrwanie, w dążeniu do odkrycia całej prawdy i rozliczenia winnych tej strasznej tragedii. Wiemy, że przed nami długa droga, lecz nie poprzestaniemy, w domaganiu się jej wyjaśnienia, będziemy do skutku żądać pełnej prawdy.

Mimo upływu 4 lat nie znamy całej prawdy, w jaki sposób zginęli nasi Rodacy, winni tej tragedii, nie zostali rozliczeni, dowody: szczątki samolotu, czarne skrzynki, znajdują się nadal w rękach Rosjan. Rząd nie reaguje na prośby obywateli, aby sprowadzić do Polski wrak samolotu i powołać komisję międzynarodową, w celu pełnego wyjaśnienia tej narodowej tragedii. Prawdziwe kulisy, tej strasznej katastrofy, poznajemy z prac Komisji Parlamentarnej, powołanej w celu wyjaśnienia owej katastrofy – pod kierunkiem ministra Antoniego Macierewicza, z komisją współpracującą wysokiej klasy specjaliści. Mamy głęboką nadzieję, że dzięki pracy tej komisji i łasce MB Królowej Polski, doprowadzimy do wyjaśnienia tej lotniczej tragedii.

Wystawione przy ołtarzu zdjęcia ofiar katastrofy, ożywiły wspomnienia o tym tragicznym wydarzeniu i o ludziach, którzy oddali życie za Ojczyznę. Mszy św. przewodniczył ks. inf. Stanisław Jeź Rektor PMK we Francji – w asyście ks. prał. Krystiana Gawrona wicerektora, PMK i ks. dra Wacława Szuberta, proboszcza tutejszej parafii. Organizatorem Eucharystii, jak co miesiąc, było Stowarzyszenie Obrońców Krzyża.

Sierpień we Francji jest miesiącem urlopowym, w Paryżu spustoszały ulice, sklepy, kościoły, większość ludzi wyjechała na wakacyjne urlopy, zostali na miejscu nie liczni mieszkańcy, oraz przyjezdni turyści. Nasi Rodacy żyjący nad Sekwana również wyjechali na zastużone urlopy (...).

Na sierpniowej Mszy św. smoleńskiej, modliło się z nami, bardzo

fol. Z. Adamek

wielu naszych Rodaków, przybyłych z Ojczyzny, a wśród nich, szczególnie gościem, była w Paryżu TV TRWAM, która upamiętniła całą tę Eucharystię. W Mszy św. uczestniczyli: przedstawiciele stowarzyszeń patriotycznych, Klub Gazety Polskiej, poczty sztandarowe, Stowarzyszenie Obrońców Krzyża, Solidarność, kombatancki koła Paryż. Homilie – wzruszającą i pouczającą, wygłosił ks. inf. Stanisław Jeź. Mówił w niej m.in. o naszej umęczonej i zniewolonej Ojczyźnie. Podkreślił, iż tylko za wstawiennictwem MB Królowej Polski, mogą nastąpić w Polsce głębokie zmiany, że powinniśmy wszyscy, zjednoczyć się w różańcu, włączając się do Krucjaty Różańcowej, tak jak uczynili to Węgrzy. Siła Polaków jest, zatem w modlitwie różańcowej. Warto podkreślić, że Modlitwę Wiernych, jak co miesiąc, przygotowała i czytała pani Danuta Nowakowska. Eucharystie również upiększył swoim śpiewem pan Jan Kadek. Dziękujemy wszystkim za wspólną modlitwę.

Przypominamy, że kolejna, już tradycyjna, 53 Msza św. smoleńska, w intencji śp. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego i pozostałych 95 ofiar Katastrofy Smoleńskiej, zostanie odprawiona w kościele polskim Wniebowzięcia NMP w Paryżu, 263 bis, rue St Honoré, metro Concorde – 10 września br. – (w środę) o godz. 18.30. Serdecznie zapraszam na tę Mszę św., w imieniu organizatorów, paryskiego Stowarzyszenia Obrońców Krzyża. □

Maria Jolanta Dźwigata

fol. Z. Adamek

Wszyscy jesteśmy jedną wielką rodziną *ciąg dalszy ze str. 15*
Zmieniając trochę temat... Wiemy jak ciężka sytuacja panuje na Ukrainie związku z agresją Rosji. Chciałam zapytać jak wygląda życie zwykłych obywateli w nowych okolicznościach, w jakich im przyszło żyć, na przykładzie Skolego?

To wielki czas próby dla Ukraińców, bo budują dopiero teraz swoją tożsamość, zwłaszcza na Wschodzie. Ceny rosną z dnia na dzień, a renty i emerytury są obcinane. Ukraina chce czuć wsparcie ze strony Zachodu, bo należy kulturowo, duchowe i terytorialnie do Europy. Do tej części wracają ciała zmarłych zabitych na wschodzie. Ludzie czują się niepewni.

Rozumiem, że mieszkańcy czują potrzebę walki o swoją Ojczyznę. Czy zatem organizują lub też biorą udział w działaniach: protestach,

manifestacjach itp. w związku z agresją wschodniego mocarstwa? Uważam, że każdy z nich czuje przywiązanie do ziemi, na której się urodził, wychował czy żyje. Ich pradziadkowie walczyli już o tę ziemię i oni także wykazują sprzeciw jakimkolwiek przejawom odebrania jej. Wielu mężczyzn ze Skolego służy Ukrainie, w związku z poborem do wojska. Oprócz tego mieszkańcy biorą udział w protestach przeciwko rosyjskiej agresji, wielu było nawet na Euromajdanie. Jeden z naszych mieszkańców Ołeh Usznewycz oddał życie za Ukrainę. Dla naszego „bohatera” Msza pogrzebowa odbyła się z udziałem duchowieństwa wszystkich obrządków, co potwierdza moją wcześniejszą wypowiedź, że wszyscy tu jesteśmy jak jedna wielka rodzina, i jak to w rodzinie bywa możemy na siebie liczyć w trudnych sytuacjach. My, jako księża, w tej sytuacji otaczamy modlitwą, ciepłym słowem, rodziny osób, które angażują się walkę, ale również poma-

34 lata temu powstała Solidarność

Dokonano także typowej w systemie komunistycznym rozprawy ze strajkującymi załogami poprzez nieznaczne ustępstwa w zakresie poprawy zaopatrzenia sklepów oraz poprzez dokonanie nieznacznych podwyżek płac (...) Winnych tych strajków zastraszono i bezgłośnie ukarano. Władze zadbały aby wiadomości o wydarzeniach nie znalazły się ani w prasie ani w radiu czy w telewizji. Na straży porządku medialnego trwał Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk, zwany popularnie CENZURA. Było to skuteczne narzędzie centralnej władzy PRL-u służące partyjnej propagandzie zachwalającego zdobycze socjalistycznego ustroju. Jednak informacje o tej sprawie przedostały się do polskich ośrodków na zachodzie i tą drogą jak bumerang ponownie wzmocnione dotarły do Polski. To była iskra zapalna, która zapoczątkowała sierpniowe strajki w całej Polsce.

Wielkie i zwycięskie strajki załóg pracowniczych rozpoczęły się w szczególności na polskim wybrzeżu. Zostały one zorganizowane 14 sierpnia 1980 roku w Gdańsku okupacyjnym solidarnościowym strajkiem wywołanym przez Wolne Związki Zawodowe Wybrzeża w obronie zwolnionej z pracy w Stoczni Gdańskiej suwnicowej Anny Walentynowicz i przywrócenie do pracy w Stoczni Gdańskiej elektryka Lecha Wałęsy. Na znak protestu wobec represji zastosowanych w stosunku do innych działaczy społecznych rozpoczęły się także strajki solidarnościowe w stoczniach Szczecina i w końcu miesiąca sierpnia podobne strajki solidarnościowe wybuchły praktycznie we wszystkich kopalniach i hutach na Górnym Śląsku i w Zagłębiu. Masowo na terenie całego kraju zaczęły powstawać i organizować się zakładowe związkowe komitety strajkowe udzielając poparcia tworzonemu spontanicznie i od dotu nieznanym w krajach byłego bloku komunistycznego Międzyzakładowym Komitetem Strajkowym (tzw. MKS). Ostatecznie po podpisaniu 30 sierpnia 1980 roku porozumień w Szczecinie, a następnego dnia 31 sierpnia doszło także do podpisania porozumienia w Gdańsku. Obejmowało ono 21 postulatów, w którym najważniejszy postulat dotyczył utworzenia niezależnych i samorządnych związków zawo-

ciąg dalszy ze str. 12

dowych. Tak powstał Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”. Poparty je w zdecydowanej większości praktycznie wszystkie grupy społeczno-zawodowe w takiej liczbie, że w krótkim czasie stan liczbowa Solidarności osiągnął niebywająco 10 milionowa rzeszę swoich członków. Porozumienia kończyły strajki sierpniowe gorącego lata 1980 roku. (...) Od lata 1980 roku zaczął się inny okres zwany także festiwalem wolności, który pozwalał wszystkim pracownikom i ich rodzinom patrzeć inaczej na otaczającą rzeczywistość i widzieć lepsze perspektywy na kolejny nadchodzący okres.

Ale jak dzisiaj to wiemy był to także początek przegrupowań w tonie samej rządzącej Polską partyjnej nomenklatury z PZPR-u, która szykowała się do rozprawy z całym społeczeństwem. Tajne i poufne dokumenty z tamtych lat pokazują, że nigdy komuniści nie zgodzili się na powstanie tak dużego i niezależnego od niej społecznego ruchu w Polsce. Reżim zmarłego w tym roku komunistycznego dyktatora Jaruzelskiego w nocy z 12 na 13 grudnia 1981 roku, po 15 miesięcznym okresie względnej swobody społeczno-związkowej, zainstalował juntę zbrojną zwaną WRON i wprowadzając przy jej pomocy stan wojenny jednostronnie złamał wszystkie wcześniej podpisane porozumienia. Działacze Solidarności zostali w większości internowani. Związek jako taki został zdelegalizowany. Ważne zdobycze świata pracy uzyskane trudnymi strajkami w latach 1980/1981 zostały najzwyczajniej w świecie wymazane i usunięte z przestrzeni społecznej. Nastąpił okres internowania, więzień i innego rodzaju szykan czy też represji z banicją lub wymuszoną emigracją włącznie. Jaruzelski wprowadzając stan wojenny spowodował śmierć bardzo wielu Polaków, w tym trzeba wspomnieć m.in. 9 górników z kopalni Wujek w Katowicach oraz zamordowanego przez zbirów z SB prawie 30 lat temu kapelana Solidarności księdza Jerzego Popiełuszko.

Z perspektywy czasu widać, że doświadczenia ostatniego zrywu z 1980 roku nie przekreśliły zbiorowej siły i mądrości polskiego narodu. Przydały się one częściowo w końcowych latach 80-ych i były podstawą dla prób samodzielnego urzędowania się Polski po

częściowym uzyskaniu koncesjonowanej 25 lat temu wolności. I w tym tkwi klucz na przyszłość.

Dzisiaj po wielu latach od tej daty byli działacze pierwszej Solidarności postanowili także zadbać o los dziesiątek tysięcy swoich koleżanek i kolegów, którzy byli poszkodowani w procesie tworzenia największego w naszej historii ruchu społecznego. Starają się oni o uchwalenie dobrej ustawy o statusie weterana opozycji komunistycznej. Nad tą ustawą pracuje także Andrzej Rozpłochowski legenda opozycji i jeden z współtwórców Śląsko-Dąbrowskiej „Solidarności” w Katowicach. Jest to ważna sprawa, ponieważ zastużeni, a teraz bardzo schorowani i zubożali, będący w podeszłym już wieku działacze tej pierwszej Solidarności pozostali osamotnieni i pozbawieni należytej im opieki. Ich oprawcy, w tym ci z UB i SB, jako jedni z beneficjentów demokratycznych przemian w Polsce mają się wyjątkowo dobrze i to pod każdym względem. Praca nad tą ustawą to jest także zadanie dla nowej generacji działaczy Solidarności, którzy powinni je wesprzeć podczas trwania prac legislacyjnych.

W tym felietonie jest także odpowiedź na postawione pytania o wartości Solidarności, które są ważną częścią najnowszej historii Polski. □

Stanisław Aloszko

gamy uchodźcom, czy to w znalezieniu mieszkania czy też nowej pracy. Na plebani gościliśmy 9 osób ze wschodu – matki z dziećmi i starsze osoby. Wszystkie parafie grekokatolickie i prawosławna włączyły się w pomoc przesiedleńcom. Znaleźliśmy dla nich mieszkania w Drohobyczu. Oczywiście są też wśród mieszkańców Skolego tacy, którzy w obawie przed niebezpieczeństwem ze strony Rosji decydują się na wyjazd z kraju chociażby do Polski.

Czy otrzymujecie pomoc spoza Ukrainy?

Tak. Caritas Polska zorganizowała projekt, w którym jedna rodzina z polski wspiera jedną rodzinę ze Skolem podobnie jak i w innych miejscach Ukrainy. Dzięki tej akcji także dzieci mogą wyjechać choćby na kolonie i zapominać o troskach związanych z życiem na Ukrainie. Ostatnio także przyjechała do nas grupa młodzieży

i wychowawców z burmistrzem miasta Jaworzyny Śląskiej w ramach „Mogitę pradziada ocal od zapomnienia”, która ma na celu ratować polskie groby od ruiny. Wraz z panią Grażyną Sondej-Orłowską i jej ekipą Telewizji Wrocław przekazywaliśmy Polakom obecną sytuację.

Jak my Polacy, zarówno w kraju, jak i na emigracji, możemy Was wspomóc?

Przed wszystkim wspierać nas modlitwą o wytrwałość, o potrzebne łaski za pośrednictwem NMP, ale także ofiarować swoje cierpienia i trudności do Boga za całą parafię, za całe Skole i Ukrainę. Sami obiecujemy modlitwę za Was, tu na emigracji, aby ta obca ziemia nie była dla Was utrapieniem, i żebyście za przykładem Maryji umieli pocieszać innych w nietatnych życiowych momentach. □

Dziękuję za rozmowę – p. Iwona Bcfor

Morskim szlakiem do Dunkierki

Antoni Bigaj

Polski jacht s/y SOLANUS, należący do Regionalnego Towarzystwa Wioślarskiego LOTTO-BYDGOSTIA w Bydgoszczy zawinął 29 lipca do Dunkierki. SOLANUS wraca do Polski z rejsu po Morzu Śródziemnym i Atlantyku.

Zgodnie z naszym klubowym zwyczajem, w każdym odwiedzanym porcie załoga jachtu nawiązuje kontakty z tamtejszą Polonią. Jacht SOLANUS ma na swoim koncie kilka wyczynów żeglarskich, m. in. opłynięcie Islandii, opłynięcie archipelagu Svalbard, rejs wzdłuż wschodnich wybrzeży Grenlandii. Ukoronowaniem tych osiągnięć była wyprawa „Morskim szlakiem Polonii 2010-11” dookoła obydwu Ameryk poprzez North-West Passage i Nieprzejezdny Przylądek Horn.

Przygotowaniem spotkania załogi Solanusa z Polakami mieszkającymi w Dunkierce zajęli się ks. Władysław Dobroć z PMK. (Sami nazywają siebie „Rozproszeni spod Biało-Czerwonej”). Ks. Dobroć z Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej sprawuje swoją misję ponad 40 lat, z tego kilkanaście w Dunkierce. Jego pasją są wszelkie odmiany turystyki. Jest himalaistą i polarnikiem. Kiedy pokazywałem mu zdjęcia z wyprawy Solanusa na Grenlandię, ks. Władysław pokazywał miejsce, gdzie stał w Ammassalik kontener, w którym spędzili z kolegą noc. Rano obudził ich hałas dźwigu, który przyjechał po kontener... O maty wtos odbyliby nieplanowaną podróż w kontenerze.

Ks. Dobroć na niedzielnej Mszy św. przedstawił wizytę Solanusa i zaprosił wszystkich na spotkanie. Umożliwił też zabranie głosu przez P. Antoniego Bigaję i przedstawienie programu spotkania. Ks. Dobroć udostępnił na spotkanie salkę w Misji, ale, niestety, sam miał zaplanowany wcześniej urlop i nie mógł już zmienić planów. Zostawił więc klucze od całego budynku Misji Państwu Maryli i Marianowi Dziwnielom, którzy zajęli się nami z olbrzymim zaangażowaniem.

Państwo Dziwniel z trójką dzieci musieli opuścić Polskę w 1981r. Tak jak wielu Polaków Pan Marian dostał „propozycję nie do odrzucenia”. Wyjście z więzienia pod warunkiem wyjazdu za granicę. Dostali paszport ważny tylko w jedną stronę, bez prawa powrotu. Francja i Francuzi przyjęli ich z otwartym sercem. Francja stała się dla nich drugą ojczyzną. Tutaj wykształcili dzieci, a na emeryturze osiedli w Dunkierce. Organizacją spotkań z Polakami zajmują się od dawna. W ubiegłym roku m.in. gościł w Dunkierce Dar Młodzieży, a ekipa kolarzy skorzystała z noclegu w Misji w swojej wędrówce do Anglii. Państwo Dziwnielowie namiętnie rozwiązują krzyżówkę, a Pan Marian także je układa. Na cześć naszej wizyty ułożył krzyżówkę z hasłami związanymi z Solanusem i Bydgoszczą. Została ona zamieszczona w numerze wydawanego w Paryżu „GK”.

Do organizacji naszego spotkania włączyli się też inni Polacy. Trudno mi wymienić wszystkich, ale najaktywniej pomagali Państwo Danuta i Jarek Cieptostańscy. Oni ustawiali i rozbierali stoły, pomagali w transporcie osób. Swego samochodu użyczył także Pan Jarosław Landowski (...).

W imieniu Polonii załogę przywitał Pan Marian Dziwniel, a załogę przedstawił kpt. Bronisław Radliński, a o RTW LOTTO-

Bydgoscia opowiedział wiceprezes ds. żeglarskich Antoni Bigaj.

Zebrani zasiedli do przygotowanego stołu częstując się sałatkami przygotowanymi przez Panię i wiktuałami przywiezionymi z Polski. Największym wzięciem cieszyły się salceson, smalec i kiszony ogórek. Ale hitem był chleb „kresowy” z bydgoskiej piekarni KRYS-AND. Mimo, iż miał już 4 dni, nie zmarnował się jego ani kawałek. W spotkaniu uczestniczyło kilkadziesiąt osób. Przyjechały całe rodziny z dziećmi nie tylko z Dunkierki, ale także z okolicy Lille. Byli także Polacy z Belgii. Zaproszenie przyjęli też Francuzi. Przyjechała m.in. reprezentantka merostwa miasta Roubaix Pani Dominique Henichart. Lille i Roubaix to największe skupiska Polaków i Francuzów polskiego pochodzenia. Matka jednego z gości, Daniela, była Polką, a ojciec Francuzem o nazwisku... Olszewski. Rozmowy przy stole i obok niego nie miały końca. W tle styczać było polskie szanty. Po poczęstunku wyświetliliśmy filmy z wyprawy „Morskim szlakiem Polonii 2010-2011”. Za ekran służyła nam ściana... kaplicy sąsiadującej z naszą salą. Oczywiście, za zgodą ks. Dobrocia(...).

Po spotkaniu wszyscy udali się do mariny, aby zwiedzić jacht. Wąski pomost nie pomieścił wszystkich równocześnie i zwiedzanie odbywało się grupami. Wchodzących na pokład asekurował oczywiście Prezes Zygfryd Żurawski a kpt. Bronisław Radliński składał w książkach pamiątkowe autografy. Goście byli zaskoczeni skromnością wyposażenia jachtu oraz niewielką ilością miejsca, jaka przypada na każdego załoganta. Pogoda przez cały czas była wymieniona, chociaż jeszcze w poniedziałek zimny deszcz zaczął od samego rana. Silny wiatr nie pozwolił jednak na postawienie w porcie nowych żagli. Nie obyło się oczywiście bez śpiewów. Inicjatorką była Pani Jadwiga Woźniak organistka-wolontariuszka w kaplicy. Piosenki żeglarskie i biesiadne styczać było w całej marinie. Ostatni goście opuszczali pokład w promieniach zachodzącego słońca.

Dopiero w środę załoga postawiła wszystkie nowe, ufundowane przez LOTTO, żagle. Widok był niesamowity. Lekki wiatr łopotał śnieżnobiałymi płótnami z namalowanymi logotypami sponsorów. Na fokę i grocie wyróżniało się logo LOTTO.

Na pożegnanie Pan Marian Dziwniel wręczył Prezesowi Żurawskiemu butelkę szampana. Na etykiecie widniał polski orzeł. Okazało się, że producentem tego szampana (winiarzem) jest Pan Jackowiak – Polak mieszkający we Francji (...). Państwo Dziwnielowie i Cieptostańscy pokazali jeszcze załodze Dunkierkę, a wieczorem wszyscy udali się do zaprzyjaźnionej restauracji na moules. Mogę potwierdzić, że te przyrządzane na kilka sposobów małże smakują wyśmienicie.

Solanus oddał cumy kierując się do Amsterdamu. Oczywiście, zgodnie z obyczajem żeglarskim nazwę portu docelowego wpisuje się do dziennika jachtowego... po zacumowaniu. Nigdy nie wiadomo, do jakiego portu wiatry pozwolą wejść, a kreślić w dzienniku nie wypada! □

Sakramentalne „Tak” w Lourdes

Piękni, młodzi i zakochani w sobie... Bernadeta i Piotr, bo to o nich mowa, 28 lipca stając na ślubnym kobiercu udzielił sobie sakramentu małżeństwa i roz poczeli norwe, od t.j. już porzy w pólne na zawsze życie. Na ceremonię zaślubin narzeczeni u ybrali, leżącą u stóp Pireni jów, świętą ziemię Lourdes i kościół NSJ.

Tęgo wyjątkowego dnia w otoczeniu kwitnącej zieleni i radującym się razem z nami stołcem na niebie, wszystko rozpoczęło się w nietypowym miejscu, w Kaplicy Domu Pielgrzyma „Bellevue”, od tradycyjnego błogostawieństwa rodziców dla Młodych i nakreślenia na ich czołach znaku krzyża. Następnie, po tej nad wyraz rodzinnej chwili, w orszaku ślubnym wszyscy udali się do świątyni, potożonej w centrum, otulonego ze wszystkich stron szczytami górskimi, niczym w objęciach kochającej matki, miasteczka Lourdes. Wybór kościoła Sacré-Cœur nie jest w tym przypadku bez znaczenia. Zarówno dla Bernadety jak i Piotra to miejsce, gdzie mogli w sposób szczególnie poczuć bliskość swoich patronów, gdyż to właśnie w nim znajduje się chrzcielnica, przy której św. Bernadetta otrzymała chrzest, a która wcześniej znajdowała się w kościele św. Piotra i Pawła.

Ceremonia zawarcia małżeństwa odbyła się o godzinie 14.30. Mszy św. przewodniczył Ojciec Piotr Długotecki, kamilianin, w asyście ks. kapelana Kazimierza Kopacza. Obecny był również stały diakon tej parafii. O oprawę muzyczną uroczystość zadbała s. Klara, której anielski głos rozchodzący się po świątyni, w połączeniu białych kwiatów i znajdujących się po obu stronach niebiesko-białych światełek żyrandoli, wprowadzał uczestników w magiczną nastrój ślubu. Podczas nabożeństwa Słowo Boże do Młodej Pary oraz zebranej rodziny i gości wygłosił Ojciec Piotr. Kaznodzieja w swojej homilii wyjaśnił, czym jest miłość dwojga ludzi i na czym powinna się opierać. Do pełnego zobrazowania swojej myśli posłużył się białą drabinką, na której kolejno napisane było: VÉRITÉ, LOYAUTÉ, FIDÉLITÉ, AMOUR i wskazując na nią, zaznaczył, że jedynie zdobycie każdego szczebla prowadzi do osiągnięcia prawdziwej miłości.

Po niezwykle mądrym i głębokim kazaniu nastąpił punkt kulminacyjny niedzielnego dnia. Bernadeta i Piotr stojący na środku kościoła, w pełnej dostojności, wpatrzeni w siebie, ze spokojem i zaufaniem wkładając obrączki na palce, mówili (...) *ślubię Ci miłość, wierność i uczciwość małżeńską oraz, że Cię nie opuszczę aż do śmierci. Tak mi dopomóż Panie Boże Wszchemogący w Trójcy Jedyny i Wszyscy Święci.* I oto stało się! Są jednym ciałem (Mt, 19:5). Na ich twarzach pojawił się uśmiech, a w oczach olbrzymie ptomienie miłości. Bezdyskusyjnie widać było, że nastąpił najważniejszy dzień w ich dotychczasowym życiu, na który czekali od dawna.

Na zakończenie tej przepięknej, godnej pozazdroczenia ceremonii, Nowożeńcom zabrzmiał wygrany na zabytkowych orga-

nach – marsz Mendelzona, w którego dźwiękach opuścili świątynię i razem z gośćmi udali się na Wesele.

Druaga część uroczystości miała miejsce w Domu PMK „Bellevue” w Lourdes, gdzie po powrocie, zgodnie z polskim zwyczajem, Państwo Młodzi zostali przywitani przez s. Franciszkę, Matkę Przetóżoną tego Domu, chlebem i solą, a następnie otrzymali, pierwszy, a zarazem najpiękniejszy prezent ślubny – osobiste błogostawieństwo Papieża Franciszka. Po tym jakże miłym geście, wszyscy przeszli na salę balową, której bajkowe i dopracowane w każdym najmniejszym calu przygotowanie zawdzięczali s. Anastazji. Przyjęcie rozpoczęło się od uniesienia kieliszków z szampanem i wypiciem toastu za Panią i Pana Młodego oraz odśpiewania tradycyjnego sto lat, po czym wszyscy zasiedli do uroczystego obiadu. Po posiłku przyszedł czas na krojenie tortu i pierwszy taniec, który wykonany przy piosence „Lornetka” wywołał zaplanowany przez Matżonków uśmiech na twarzach gości.

O północy, jak przystało na polskie wesele, zaczęły się ocepiny. Największą atrakcją stanowiło oczywiście rzucanie welonu i muszki ale nie zabrakło również chusteczki i innych zabaw, którym inicjatorem był ks. Kapelan. Na koniec przy dźwiękach „Cudownych rodziców mam”, Bernadeta i Piotr podziękowali swoim Rodzicielom za trud włożony w ich wychowanie i miłość, a także opiekę, którą zawsze ich otaczali i otaczają.

Podczas całego przyjęcia wszyscy bez wyjątku nie patrząc na wiek i stan, weselili się, tańcząc, jedząc i przyśpiewując biesiadne piosenki, wśród których zabrzmiało: „Hej sokoty”, „Całować to nie grzech” czy „Przybyli ułanie pod okienko”. Apetyty gości zaspokajały, wykwintne potrawy przygotowane przez szefa kuchni – Panią Elżbietę, której specjalnością, jak się z czasem okazało, były nie tylko typowo polskie ale i francuskie dania. Spośród całego zaserwowanego przez kuchnię menu największą popularność zyskały ślimaki. Zapewne dlatego, że stanowiły nie lada wyzwanie dla niejednej z zebranych osób. W takiej oto sielankowej atmosferze zabawa trwała do samego rana.

W szumie weselnego zgiełku, największą jednak „bombą” okazało się przemówienie Bernadety i Piotra. Stojąc

w centralnym punkcie sali zaczęli od wyjaśnienia zagadki białych kopert, przekazanych przed ślubem. Oznajmili, że w podróż poślubną udają się w pieszą pielgrzymkę szlakiem św. Jakuba do Santiago de Compostella, a w owych kopertach zaniósł intencje swoich gości, które złożą u grobu patrona ich 31-dniowej wędrówki. Nikt z towarzyszących im w tym dniu, nie spodziewał się takiej nowiny. Nie było chyba osoby nie będącej w szoku pod wpływem tego co usłyszała. Czyż to nie piękne, że ludzie tak młodzi jak oni zdecydowali się na tak wielkie poświęcenie zamiast jechać do ciepłych krajów, na Wyspy Kanaryjskie, gdzie leżąc i popijając przez słomkę kolorowe napoje, mogli łąpać promienie słońca?! Mogę tylko powiedzieć: jestem z Was dumna i życząc wytrwałości w podjętej decyzji.

Niestety wszystkim, co dobre kiedyś się kończy i cały, pełen emocji dzień trzeba było zamknąć na kartach przeszłości. Na szczęście pozostaną nam wspólne, niezapomniane chwile.

Dziś, kiedy wracam wspomnieniami do tego wyjątkowego dnia, w którym dane było mi uczestniczyć, mogę cacytować słowa piosenki – „Ach co to był za ślub!”

Uczestnik ślubu

POLVOD**TYLKO POLSKIE FILMY**Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl**BIURO TŁUMACZEŃ
W. A. KOCZOROWSKI**Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu
90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry
lub4, villa Juge - 75015 Paris (Me Dupleix)
tel. 01 70 28 55 66 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.* **TŁUMACZENIA URZĘDOWE, BIEGLE
I HANDLOWE NA FRANCUSKI; KOREPETYCJE.**
TEL. 07 86 85 75 94* **WYWÓZ GRUZU. TRANSPORT.**
120€ - 60€! TEL. 06 20 03 34 85* **SPRZEDAM** wózek pomocniczy - déambulateur - nowy.
70 euro (cena org. 150 €) **T. 01 48 28 06 10 lub 06 22 20 54 61.****Specjalistyczny Gabinet Ortodontyczny
DR AGNÈS PALUCHA**118, av. Jean-Jaurès - 75019 Paris, Métro: Ourcq/Laumière
tél. 01 83 96 03 00

1254p70

1057p40

1203p56

* **LUXSUS** - PRZEWOZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA, WROCŁAW,
KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW. **TEL.: 06 62 75 50 06;**
01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!* **Sprzedam dom - 160 m², 6 pokoi - teren 1500 m.**
Znajduję się 100 km od Paryża (kierunek Fontainebleau).
T. 06 33 62 40 94.Jeśli uważasz, że masz problem z alkoholem,
alkohol kieruje Twoim życiem*Przyjdź na spotkanie Anonimowych Alkoholiców*Anonimowi Alkoholicy są wspólnotą mężczyzn i kobiet, na życie których wpływa
picie alkoholu. Anonimowi Alkoholicy dzielą się nawzajem doświadczeniem, siłą
i nadzieją, aby wspólnie rozwiązać swój problem – alkohol.**Spotkania AA odbywają się w każdy wtorek
w godzinach od 19³⁰ do 21³⁰**

przy kościele św. Genowefy (18, rue Claude Lorrain, 75016 Paris – metro Exalmans)

Anonimowość jest podstawową zasadą Anonimowych Alkoholicówwww.zaginieni.pl, e-mail: itaka@zaginieni.pl
tel. (00 48) 22 654 70 70**POMÓŻ ZAGINIONYM WRÓCIĆ DO DOMU****Wojciech Andrzej Gutkowski**1 sierpnia 2014 r. w Lyonie (Francja) zaginął Wojciech Andrzej Gutkowski. Zagi-
niony ma 33 lata, 185 cm wzrostu i niebieskie oczy.Ktokolwiek widział **Wojciecha Andrzeja Gutkowskiego** lub ma jakiegokolwiek informa-
cję o jego losie proszony jest o kontakt z ITAKĄ - Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych pod całodo-
bowym numerem: 22 654 70 70 (z zagranicy: 00 48 22 654 70 70.) Można również napisać w tej spra-
wie do ITAKI: itaka@zaginieni.pl. Naszym informatorom gwarantujemy dyskrecję. **Zdjęcie Wojciecha Andrzeja
Gutkowskiego** oraz innych zaginionych: www.zaginieni.pl**Poradnia Psychologiczna**przy Parafii polskiej w Paryżu XVI
- 18, rue Claude Lorrain
przyjmuje bezpłatnie
- w niedziele o godz. 17⁰⁰**OFIARY NA TYDZIEŃ MIŁOSIĘRDZIA**Par. Lens - ks. Napierata Grzegorz OMI -
Ks. Wiesław Gronowicz -
Polska par. Troyes -
Sens -
Auxerre -
Klikowski Fina i Robakowski Eugene -
Mme Bernardyna Wodzińska -500€
520€
356€
104€
60€
40€
100€**Dalsze ofiary prosimy przysyłać na adres: Mission Catholique Polonaise,**
263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris, wpłacając na: CCP 1268-75 N PARIS**GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE****UWAGA!**Drobne ogłoszenia
w G.K.: 1 €/słowo;
przy powtórzeniach – od
trzeciego razu – 0,7 €/
słowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkład-
ce G.K.: 6 € („szukam pracy” – 4 €); przy
powtórzeniach – 50% ceny; – „usługi” – do
10 słów: – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20
słów – 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia
umieszczamy dodatkowo na stronie interne-
towej G.K. (www.glos-katolicki.eu) – dopła-
ta wynosi -1 € na tydzień („usługi” – 2 €)!
Reklamy (ceny w zależności od ilości po-
wtórzeń i wielkości) – inf. i cennik w redak-
cji GK – 263 bis, rue Saint Honoré, 75001
Paris – II piętro: w godz. 9–12h30 i 15–18,
od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32
28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29;
e-mail: vkat@club-internet.fr

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:**TEL. 01 45 88 58 60**

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji,
ciężkich chorób, żałoby...

Poradnictwo legalne

TRANSPORT:

- wywóz gruzu, - dowóz materiałów,
- przeprowadzki.

T. 06 98 58 86 36

Zaprasza na week-endy i wakacje

Polski ośrodek wakacyjny
położony na Opalowym Wybrzeżu obok Le Touquet Paris Plage

Niskie ceny, zniżki dla młodzieży,
dzieci do lat 3 za darmo!

Rezerwacja :
Stella Maris - 376 chemin Baillarquet - 62780 Stella-Plage
Tél. 03 21 94 73 65 - Fax : 03 21 94 63 55
contact@stellamaris-vacances.com - www.stellamaris-vacances.com

TŁUMACZENIA – KONSULTACJE PRAWNE

S. Bocianowski - dr Prawa Międzynarodowego
SPECJALISTA PRAWA POLSKIEGO
Ekspert Sądowy – Tłumacz Przysięgły

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż

Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

Sprawy małżeńskie, administracyjne, emerytalne,
spadkowe, nieruchomości itp. w Polsce i we Francji.

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa**POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE**

przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24
Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. **02 31 85 23 66** – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)

Tel. **02 31 78 25 93** – mówimy po francusku
Fax **02 31 34 98 93** | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

Dr DZIULKO André

INFORMUJE O NOWYM ADRESIE GABINETU:

7, rue Henner 75009 PARIS**T. 06 10 95 74 90**

GODZINY PRZYJĘĆ BEZ ZMIAN.

METRO: LIÈGE, PLACE PIGALLÉ, SAINT GEORGES. BUS: 74.

Rozliczenia księgowo. 07 60 74 90 98

AL-ANON
ALATEEN

Grupy rodzinne Al-Anon
Nadzieja dla krewnych i przyjaciół alkoholików

Al-Anon jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których
wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby.

Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc
zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem.

Spotkania odbywają się w każdy wtorek o godzinie 20
(w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu – metro: Concorde)

Grupa Alateen spotyka się w drugi i ostatni wtorek każdego miesiąca o **godz. 20**

Anonimowość jest podstawową zasadą Al-Anon. Czekamy na Ciebie!

Tel: 06 26 45 56 46**Bilety autokarowe i samolotowe**

Janosik SINDBAD

Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)

do: Polski Południowej i Centralnej;

16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

Dr Danuta Baranowicz-Schouker**chirurgien-dentiste**33, rue Poissonnière – 75002 Paris, M^o Bonne Nouvelle

tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15

(mówimy po polsku)

SZKOŁA POLSKA,

prowadzona przez «ABC 2013» przy parafii Miłosierdzia
Bożego w 17 dzielnicy Paryża - 20, rue Legendre,
przyjmuje zapisy dzieci na zajęcia w środy i w soboty
(poranne, popołudniowe lub cały dzień)
oraz na katechizację w niedziele (rano)

w roku szkolnym 2014/2015.

Przyjmujemy dzieci do zerówek, klas 1-6, grup przedszkol-
nych i młodzieżowych.

Informacje i zapisy: tel. 06.25.74.75.57.

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą

(Hebdomadaire de l'emigration polonaise)

N° 30 (2556): 31. 8-7. 9. 2014

Commission paritaire N°: 0515 G. 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) – tél. 01 55 35 32 32

Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. inf. Stanisław Jeż – Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA – 2, rue du 19 mars 1962 – 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonnement): 1 rok (1 an) – 56,60 €, pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 20.8.2014

Inf. o prenumeracie na str. 3

UBEZPIECZENIA PO POLSKU Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

1 - 14 września 2014

PONIEDZIAŁEK 1 WRZEŚNIA
8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11¹⁵ Rozrywka 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁰ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówka 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Ranczo – serial 13⁴⁵ Atak Hitlera na Polskę 14⁵⁰ Kulturalni PL 16⁰⁰ Złotopolscy – telenowela 16³⁰ Notacje 16⁵⁵ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówka 17⁵⁵ Encyklopedia II wojny światowej 18²⁵ Studio Wschód 18⁵⁵ Bulionerzy – serial 19²⁵ Cafe Historia 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 21⁰⁰ Łamigłówka 21⁰⁵ Ja wam pokażę! – serial 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Tomasz Lis na żywo 23⁵⁰ Reportaż 0²⁰ Nasza-armia.pl 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówka 1¹⁵ Encyklopedia II wojny światowej

WTOREK 2 WRZEŚNIA
8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Dwie strony medalu – serial 12⁰⁰ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówka 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Londyńczycy – serial 13⁴⁵ Publicystyka 15²⁵ Tomasz Lis na żywo 16²⁰ Złotopolscy – telenowela 16⁵⁵ Dwie strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówka 17⁵⁵ Encyklopedia II wojny światowej 18²⁵ Reportaż 18⁵⁵ Bulionerzy – serial 19²⁵ Magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówka 20⁵⁰ Czwarta władza – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Fatszerze – serial 23⁴⁰ Początek – dok. 0¹⁰ Made in Poland 0⁴⁵ Dwie strony medalu – serial 1¹⁰

Łamigłówka 1¹⁵ Encyklopedia II wojny światowej 1⁴⁵ Dobranocka

ŚRODA 3 WRZEŚNIA
8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Dwie strony medalu – serial 12⁰⁰ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówka 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Ja wam pokażę! – serial 13⁴⁵ Zupa na puentach 15¹⁵ Sztuka życia 15⁴⁰ Złotopolscy – telenowela 16¹⁵ Początek – dok. 16⁵⁵ Dwie strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówka 17⁵⁵ Encyklopedia II wojny światowej 18⁵⁵ Bulionerzy – serial 19²⁵ Wilnoteka 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówka 20⁵⁰ Pogoda na piątek – serial 21⁴⁵ Polo-

TRWAM PROGRAM

1 - 7 września 2014

PONIEDZIAŁEK 1 WRZEŚNIA
8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wieś to też Polska 9²⁵ Słowo życia 9³⁰ Reportaż 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Słowo życia 11³⁰ Reportaż 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ By odnowić oblicze ziemi 13²⁰ Koncert życzeń 14¹⁰ Dok. 15¹⁵ Reportaż 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Wspomnienia z Wilna 16³⁰ Tydzień z Ziemi Św. 16⁵⁰ Reportaż 17²⁰ Słowo życia 17²⁵ Św. na każdy dzień 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Spotkanie RRM 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Kartka z Powstania Warszawskiego 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje

życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Kalejdoskop młodych 9³⁰ Aktualności WSKSiM 9³⁵ Aromatyczne inspiracje 9⁵⁵ Św. na każdy dzień 10⁰⁰ Audycja Gen. 11¹⁵ Dok. 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Koncert 13²⁰ Słowo życia 13²⁵ Św. na każdy dzień 13³⁰ Dok. (3) 15²⁵ Św. na każdy dzień 15³⁰ Reportaż 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Reportaż(2) 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Kartka z Powstania Warszawskiego 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje

Na tropie 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Kartka z Powstania Warszawskiego 20⁵⁵ Św. na każdy dzień 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje

WTOREK 2 WRZEŚNIA
8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Reportaż 9⁰⁵ Św. na każdy dzień 9¹⁰ Dok. 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak My to widzimy 10⁴⁵ Tydzień z Ziemi Św. 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Reportaż 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż (2) 13⁴⁵ Św. na każdy dzień 13⁵⁰ Reportaż 14⁰⁰ Dok. 15¹⁵ Reportaż 15⁴⁵ Św. na każdy dzień 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Kalejdoskop młodych 16⁴⁰ Aktualności WSKSiM 16⁴⁵ Widowisko 17⁰⁰ Aromatyczne inspiracje 17²⁰ Słowo życia 17²⁵ Św. na każdy dzień 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Kartka z Powstania Warszawskiego 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje

CZWARTEK 4 WRZEŚNIA
8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Na zdrowie 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Dok. 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁰ Dok. 11³⁵ Drogowskazy zdrowia 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż(2) 14⁰⁵ Film 15³⁰ Dok. 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Rozrywka 16⁴⁵ Dok. 16⁵⁵ Przegląd Niedzieli 17⁰⁰ Msza Św. 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Kartka z Powstania Warszawskiego 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje

SOBOTA 6 WRZEŚNIA
8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo życia 9⁰⁰ Dok. 9⁵⁵ Św. na każdy dzień 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Reportaż 10³⁵ Polski pkt. widzenia 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć 12⁵⁰ Na tropie 13²⁰ 7 sakrament 13⁵⁰ Dok. 15³⁰ Powrót do Domu Ojca 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Mocni w wierze 16⁴⁰ Sanktuarium Polskie 17⁰⁰ Z PE 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Kartka z Powstania Warszawskiego 20⁵⁵ Św. na każdy dzień 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje

ŚRODA 3 WRZEŚNIA
8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo

PIĄTEK 5 WRZEŚNIA
8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo życia 8⁴⁵ Dok.(3) 9¹⁰ Rozrywka 9⁴⁰ Św. na każdy dzień 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Dok.(4) 11³⁰ Reportaż 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13¹⁰ Dok. (2) 14⁰⁰ Film 15⁰⁰ Koronka do Miłosierdzia Bożego 15²⁰ Dok. 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ 7 sakrament 16³⁵ Dok. 17⁰⁰

NIEDZIELA 7 WRZEŚNIA
8³⁰ Z PE 9⁰⁰ M. Buczek 9¹⁵ Przegląd Źródła 9²⁰ Przegląd Niedzieli 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Msza Św. 10³⁰ Słowo życia 10³⁵ Dok.(3) 12⁰⁰ Anioł Pański 12²⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ By odnowić oblicze ziemi 14²⁵ Dok. 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dok. 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Kartka z Powstania Warszawskiego 20⁵⁵ Św. na każdy dzień 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje. □

nia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Rozrywka 0⁴⁵ Dwie strony medalu – serial 1⁰⁵ Łamigłówa 1¹⁵ Encyklopedia II wojny światowej 1⁴⁵ Dobranocka

CZWARTEK 4 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Dwie strony medalu – serial 12⁰⁰ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁴⁵ Pogoda na piątek – serial 14³⁵ Wilnoteka 15⁰⁰ Dokument 15³⁵ Złotopolscy – telenowela 16⁵⁵ Dwie strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁴⁵ Łamigłówa 17⁵⁵ Encyklopedia II wojny światowej 18²⁵ Maktowicz w podróży 18⁵⁵ Bulionerzy – serial 19²⁵ Magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Komisarz Alex – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Oficerowie – serial 23⁴⁰ Dokument 0⁴⁵ Dwie strony medalu – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Encyklopedia II wojny światowej 1⁴⁵ Dobranocka

PIĄTEK 5 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Dwie strony medalu – serial 12⁰⁰ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁵⁰ Komisarz Alex – serial 14⁴⁰ Felieton 14⁵⁰ Magazyn 15²⁵ Złotopolscy – telenowela 16⁵⁵ Dwie strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Encyklopedia II wojny światowej 18²⁵ Okrasa łamie przepisy 18⁵⁵ Bulionerzy – serial 19²⁵ W stronę piękna 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁵ Na dobre i na złe – serial 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Virtuti – dramat 0⁴⁵ Dwie strony medalu – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Encyklopedia II wojny światowej 1⁴⁵ Dobranocka

SOBOTA 6 WRZEŚNIA

8⁵⁵ Polonia 24 9⁴⁰ Ząbka Eko 10¹⁰ Hotel pod żyrafą i nosorożcem – serial 11⁰⁰ Crimen – serial 12¹⁰ Łamigłówa 12²⁰ Pamiętaj o mnie 12⁴⁰ Matopole czyli świat – serial 13³⁵ Maktowicz w podróży 14⁰⁵ Na dobre i na złe – serial 15⁰⁵ Kampinoski Park Narodowy 16⁰⁰ Kulturalni PL 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Rozrywka 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Londyńczycy II – serial 21³⁵ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Polacy tu i tam 22⁴⁰ Daleko od siebie – film 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁴⁵ Łamigłówa 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁰ Dobranocka

NIEDZIELA 7 WRZEŚNIA

8²⁰ Polacy tu i tam 8⁵⁵ Łamigłówa 9⁰⁰ Tajemnica Sagali – serial 9³⁵ Ziarno 10⁰⁵ Noce i dni – serial 11⁰⁰ Msza Św. 13³⁵ Pamiętaj o mnie 13⁵⁰ Magazyn 14²⁰ Rozrywka 15²⁰ Okrasa łamie przepisy 15⁵⁰ Alchemia zdrowia i urody 16⁰⁵ Reportaż 16²⁵ Dokument 16⁵⁵ Made in Poland 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ M jak miłość – serial 18⁴⁵

Rozrywka 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Ranczo – serial 21⁴⁰ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Tygodnik.pl 23⁰⁰ Noce i dni – serial 0⁰⁵ Dokument 0³⁰ Reportaż 0⁴⁵ Łamigłówa 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁰ Dobranocka.

PONIEDZIAŁEK 8 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁵ Made in Poland 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁰ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Ranczo – serial 13⁴⁵ Tygodnik.pl 14⁴⁰ Kulturalni PL 15⁵⁰ Złotopolscy – telenowela 16²⁰ Kocham Kino 16⁵⁵ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Encyklopedia II wojny światowej 18²⁵ Studio Wschód 18⁵⁵ Bulionerzy – serial 19²⁵ Cafe Historia 19⁴⁵ Dla dzieci 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁰ Ja wam pokażę! – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Tomasz Lis na żywo 23⁵⁰ Reportaż 0²⁰ Naszaarmia.pl 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Encyklopedia II wojny światowej 1⁴⁵ Dobranocka

WTOREK 9 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Dwie strony medalu – serial 12⁰⁰ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Londyńczycy II – serial 13⁵⁰ Dokument 14³⁰ Tomasz Lis na żywo 15³⁵ Złotopolscy – telenowela 16⁰⁵ Tygodnik Kulturalny 16⁵⁵ Dwie strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Encyklopedia II wojny 18²⁵ Reportaż 18⁵⁵ Bulionerzy – serial 19²⁵ Dla dzieci 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Rozrywka 23⁴⁰ Dokument 0¹⁰ Made in Poland 0⁴⁵ Dwie strony medalu – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Encyklopedia II wojny światowej 1⁴⁵ Dobranocka

ŚRODA 10 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Dwie strony medalu – serial 12⁰⁰ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Ja wam pokażę! – serial 13⁴⁵ Nie ma jak Polska 14²⁰ Sztuka życia 14⁴⁰ 10 lat WPR w Polsce 14⁵⁵ Dokument(3) 15⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 16¹⁰ Wszystko o Kulturze 16⁵⁵ Dwie strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Encyklopedia II wojny światowej 18²⁵ Ząbka Eko 18⁵⁵ Bulionerzy – serial 19²⁵ Wilnoteka 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁰ Pogoda na piątek – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Rozrywka 23⁴⁵ Po prostu 0⁴⁵ Dwie strony medalu – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Encyklopedia II wojny światowej 1⁴⁵ Dobranocka

CZWARTEK 11 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Dwie strony medalu – serial 12⁰⁰ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁴⁵ Pogoda na piątek – serial 14³⁵ Wilnoteka 15⁰⁰ Dokument 15³⁵ Złotopolscy – telenowela 16⁵⁵ Dwie strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁴⁵ Łamigłówa 17⁵⁵ Encyklopedia II wojny światowej 18²⁵ Maktowicz w podróży 18⁵⁵ Bulionerzy 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁵ Komisarz Alex – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Trzeci oficer – serial 23⁴⁰ Dokument 0⁴⁵ Dwie strony medalu – serial 1¹⁵ Encyklopedia II wojny światowej 1⁴⁵ Dobranocka

ry – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁴⁵ Pogoda na piątek – serial 14³⁵ Wilnoteka 14⁵⁵ Po prostu 15⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 16¹⁵ Magazyn 16⁵⁵ Dwie strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁴⁵ Łamigłówa 17⁵⁵ Encyklopedia II wojny światowej 18²⁵ Maktowicz w podróży 18⁵⁵ Bulionerzy 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁵ Komisarz Alex – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Trzeci oficer – serial 23⁴⁰ Dokument 0⁴⁵ Dwie strony medalu – serial 1¹⁵ Encyklopedia II wojny światowej 1⁴⁵ Dobranocka

PIĄTEK 12 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Dwie strony medalu – serial 12⁰⁰ Bulionerzy – serial 12²⁵ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁵⁰ Komisarz Alex – serial 14⁴⁰ Felieton 14⁵⁰ Naturalnie zakręci 15²⁵ Złotopolscy – telenowela 16⁰⁰ Latoteka 16⁵⁵ Dwie strony medalu – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Encyklopedia II wojny światowej 18²⁵ Okrasa łamie przepisy 18⁵⁵ Bulionerzy – serial 19²⁵ Reportaż 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁰ Na dobre i na złe – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Film 0⁴⁵ Dwie strony medalu – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Encyklopedia II wojny światowej 1⁴⁵ Dobranocka

SOBOTA 13 WRZEŚNIA

8⁵⁵ Polonia 24 9⁴⁰ Ząbka Eko 10⁰⁵ Czotówka pasmowa – serial 10¹⁰ Serial 11⁰⁰ Crimen – serial 12⁰⁰ Polonia w Komie 12¹⁰ Łamigłówa 12²⁰ Pamiętaj o mnie 12⁴⁰ Ojciec Mateusz – serial 13³⁰ Maktowicz w podróży 14⁰⁰ Na dobre i na złe – serial 15⁰⁰ Dokument 16⁰⁰ Kulturalni PL 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Rozrywka 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Londyńczycy II – serial 21³⁵ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Polacy tu i tam 22⁴⁰ Pianista – film 1⁰⁵ Łamigłówa 1¹⁰ Słownik polsko@polski 1⁴⁰ Dobranocka

NIEDZIELA 14 WRZEŚNIA

9⁰⁵ Polacy tu i tam 9³⁵ Tajemnica Sagali – serial 10¹⁰ Noce i dni – serial 11¹⁵ Pamiętaj o mnie 11³⁰ Dolny Śląsk 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁰ Między ziemią a niebem 12⁴⁵ Reportaż 13⁰⁰ Msza św. 14³⁵ Szalom na Szerokiej 15³⁵ Okrasa łamie przepisy 16⁰⁰ Alchemia zdrowia i urody 16²⁵ Ocalony świat 16⁵⁵ Made in Poland 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ M jak miłość – serial 18⁴⁵ Rozrywka 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Ranczo – serial 21⁴⁰ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Tygodnik.pl 23⁰⁰ Noce i dni – serial 0⁰⁵ Ocalony świat 0³⁰ Reportaż 0⁴⁵ Łamigłówa 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁰ Dobranocka. □

Rozwijamy i pogłębiany
w sercach dzieci i młodzieży
więź z Ojczyzną
(str. 3)

